

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIJU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

EN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXII. — LETO XXXII.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), MARCH 25, 1949

STEVILKA (NUMBER) 60

Novi grobovi

MARY KUHLE

Včeraj zjutraj ob 8:30 uri je umrla na svojem domu dobro poznana Mary Kuhle, p.d. Plah-tišček, rojena Vidmar, stara 66 let. Stanovale je na 16321 Ar-cade Ave., kjer je vodila trgo-vino z grocerijo in mesenino od leta 1924 do 1941 ko sta jo pre-vzela sinova John in Frank. Po-kojnica je bila doma iz vasi Ve-liko Lipje, fara Hinje na Dolenj-skem. Bila je članica društva Waterloo Grove št. 110 WC, Sr-ca Marije, podr. št. 18 SZZ in Oltarnega društva Marije Vne-bovzete.

Tukaj zapušača tri hčere: Mol-lie, Mrs. Josephine Cimperman in Mrs. Anna Brenčič, pet si-nov: Anton, Frank, John, Ed-ward in Joseph, tri sestre: Mrs. Lena Cerne, Mrs. Rose Kalin in Mrs. Mollie Stergar, vnuke in pravnuke. Soprogo Anton je umrl 1919 leta. Pogreb se bo vršil v ponedeljek zjutraj ob 8:45 uri iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 uri in nato na Calvary pokopališče.

LOUIS PETERLIN

Kot smo včeraj poročali, je preminil po daljši bolezni Louis Peterlin, star 64 let, stanujoč na 15804 Huntmere Ave. Doma je bil iz vasi Snok, fara Rob pri Velikih Laščah, kjer zapušača si- na Louisa ml., polsestro in več sorodnikov. V Ameriki se je na-hajal 42 let in je več let imel farmo v North Madisonu, Ohio.

Tukaj zapušača žalujočo sopro-go Mary, rojeno Jelovšek, doma iz Sodražice na Dolenjskem, pol-brata Antona v Canadi, sestrič-brata Mrs. Rose Cimperman in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v ponedeljek zjutraj ob 9:15 uri iz Jos. Zele in sinovi pogrebne-ga zavoda, 458 E. 152 St., v cer-kev Marije Vnebovzete ob 10:30 uri in nato na pokopališče Cal-vary. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v soboto popol-dne ob 1. uri.

ALBERT LABBIE

Truplo vojaka Albert R. Lab-bie je dospelo za pokop v Clevel-land. Pokojni vojak je sin H. Ray in Portia Labbie na 16003 Huntmere Ave. Služil je pri mor-narici, kjer je zgubil svoje živ-ljenje v bitki 15. maja 1945, v starosti 18 let.

Poleg staršev zapušača sestro Mrs. June Feurst, staro mater Mrs. Mary Allen in več sorodni-kov. Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob 8:45 uri iz Jos. Zele in sinovi pogrebne-ga zavoda, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Jeronija ob 9:30 uri in nato na vojaški oddelek na pokopališču Calvary. Pogrebni obredi z vojaškimi častmi bodo pod vodstvom Eu-clid Post št. 343 American Le-gion.

FRANK ALTMAYER

V Emergency Clinic bolnišnici je preminil Frank Altmayer, star 69 let, stanujoč na 14105 Darley Ave. Bil je ogrskega ro-du ter se je nahajal v Ameriki nad 50 let. Delal je pri Willard Storage Battery Co. in ker je bil v splošnem poznan kot moj-ster v "pattern making" so ga nazivali "zlatar z lesom".

Tukaj zapušača sina Johna, ki vodi ASCO Machine Shop Co. na Waterloo Rd., ter več sorod-

WALL STREET KUJE NAČRT ZA VOJNO, PRAVI RUSKI PISATELJ

MOSKVA, 23. marca—V glasilu sovjetskih pisateljev "Literne Gazete" je danes bil objavljen članek, v katerem je rečeno, da je Atlantska zveza "vojni pakt" in novi "cor-don sanitaire" proti Sovjetski zvezi.

Članek je napisal Boris Lavre-nev, ki je ponovil obtožbe, da se predsednik Truman ne drži predvolilnih obljub in da je zav-rigel ponudbo premijera Stalina za poravnavo razlik potom di-rektnih pogajanj.

Lavrenev je poudaril zahteve Progresivne stranke, da pred-sednik Truman sprejme nasvete Stalina za sestanek, na katerem bi oba voditelja skušala poravi-ti sovjetsko-ameriške proble-me.

V članku je omenjena tudi Kulturna in znanstvena konfe-rencia za svetovni mir, ki se bo vršila v New Yorku. Po mnenju pisatelja bodo na tej konferenci med ostalimi navzoči tudi pravi ameriški voditelji, sama konfe-rencia pa se bo vršila v "temni džungli Wall Streeta, v kateri se neguje nepoštena načrta za novo svetovno vojno."

"Kongres bo položil temelje za aktivno in učinkovito fronto miru in borbo proti skupini bla-znih ljudožrcov, ki sanjajo, kako bi planeto vrgli v pekel sploš-ne vojne in črpali ogromne do-bičke iz rek krvi," pravi pisatelj.

Po izvajanju Lavreneva ne bodo mogle uradna demagogija in histerični in navdušeni ko-mentariji buržvaznega tiska skriti očitno dejstvo, da je At-lantska zveza "vojni pakt."

"Cilj je, da se uniči Združene narode, paralizira Varnostni svet in ojači moč dolarja."

Lavrenev je zagotovil, da se vse zdrave in poštene osebe v Zedinjenih državah zoperstav-ljajo paktu in da skušajo vlada-joči krogi zamašiti usta vsem ti-stim, ki so toliko pogumni, da "obsojajo to usodopolno pusto-lovščino."

DOMAČE VESTI

Ples in domača zabava podružnice št. 48 SANSa

Prihodnja nedeljo ob 7:30 bo podružnica št. 48 SANSa imela svojo veliko plesno veselico in domačo zabavo v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Za ples bo igrala poznana Tre-barjeva orkestra. Obilo zabave pa bo tudi za neplesalce, ki bodo odlično postreženi.

Odbor podružnice vabi vse ro-jake in rojakinje, da v velikem številu pridejo na to plesno ve-selico in domačo zabavo.

Na radiju

Poročano je že bilo, da bo pevski zbor "Slovan" nastopil v nedeljo zvečer med 6:30 in 7. uro na radio programu na po-staji WSRs. Z zborom bosta na-stopili tudi poznani pevki Mrs. Danica Hrvatin in Mrs. Frances Udovič.

nikov. Pogreb se bo vršil v so-boto popoldne ob 1:30 uri iz Jo-seph Zele in sinovi pogrebne-ga zavoda, 458 E. 152 St., na Lake-view pokopališče.

V zadnje slovo

Članice podr. št. 18 SZZ so prošene, da pridejo v nedeljo zvečer ob sedmih v Svetkov po-grebni zavod, 478 E. 152 St., da izkažejo zadnjo čast umrli čla-nici Mary Kuhle.

Članice društva Waterloo Grove št. 110 WC so prošene, da se zberejo v soboto zvečer ob 7:30 uri v Svetkovem pogreb-nem zavodu, da se poslovijo od pokojne članice Mary Kuhle.

Članice društva sv. Ane št. 4 SDZ so prošene, da pridejo no-voj ob 7:30 uri v Grdinov po-grebni zavod, 1053 E. 62 St., da izkažejo zadnjo čast umrli čla-nici Ani Maver. V soboto se pa naj po možnosti udeležijo po-greba.

Članice podružnice št. 14 SZZ pa so prošene, da pridejo ob 8. uri, da se poslovijo od pokojne Ane Maver, v Grdinovem po-grebem zavodu, E. 62 St.

Članicam krožka št. 1 Prog. Slovenk se sporoča, da je umrl Louis Peterlin, soprogo članice Mary Peterlin. Članice se opo-zarja, da pokojniku izkažejo zadnjo čast v Svetkovem po-grebem zavodu.

Čevlji za staro domovino

V slovenski trgovini s čevlji, Stan Majer na 6107 St. Clair Ave., si lahko nabavite fine žen-ske visoke čevlje s ovčjo podlo-go, kot tudi vsakovrstne druge čevlje za moške, ženske in otro-ke za pošiljke v staro domovi-no kot tudi za tu. Pri nakupu čevljev za staro domovino vam daje poseben popust.

Prevzela gostilno

Dobro poznana Rose Frank sporoča, da je prevzela gostilno na 1301 E. 54 St. (Marquette Ave.), katero bo odsej vodila pod imenom Rose Cafe. Priporo-ča se svojim številnim prijate-ljem in znanecem za obisk. Po-strežba bo vedno prvovrstna in prijazna, vsak petek in soboto bo pa igrala izvrstna godba.

Prispevki za zdravila

V našem uradu smo prejeli prispevke za zdravila za staro domovino od sledečih: Po \$5: Mr. in Mrs. Ernest Urbas, 22102 Ball Ave., ter Mrs. Anna Pen-gov; Mr. Frank Vrček, ki vodi čistilnico oblek na Broadway Ave., Maple Heights; Mr. in Mrs. Frank Estanek iz zapadne strani mesta; Mr. in Mrs. Carl Estanek, 7304 Dudley Ave. Vsi omenjeni so prispevali v spomin-pojneke Mrs. Josephine Močnik. Darovalcem najlepša hvala!

Formalna otvoritev

Jutri se vrši formalna otvori-tev gostilne Bill's Bar, katero lastuje sedaj Bill Sirca na 14704 St. Clair Ave. Gostom se bo po-streglo z najboljšo pijačo in okusnim prigrizkom, za ples bo pa igral Pete Srnickov orkester, katerega se sliši vsako soboto popoldne na radio postaji WADC.

Semena in vrtno orodje

V Smrekarjevi trgovini z že-leznino in raznimi potrebščinami za dom, 6112 St. Clair Ave., si že sedaj lahko preskrbite raz-na semena, vrtno orodje, gno-jila, itd.

Odvetnik Kushlan zopet v uradu

Iz bolnišnice se je vrnil od-vetnik Leopold Kushlan, ki bo v ponedeljek zopet v svojem uradu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

Jugoslavija hoče 4050 strokovnjakov

BEOGRAD, 24. marca. — Jugoslavija se je obrnila na An-gleže in Američane, da ji po-magajo razviti njeno jekleno indu-strijo, ker ji Sovjetska zveza ne želi pomagati s svojimi inženir-ji.

Poročilo, ki je nepotrjeno, pravi, da se od zapadnih inženir-jev pričakuje, da bodo preskr-beli opremo za jekleno industri-jo in za daljšo dobo nadzorovali instalacijo te opreme v jugoslo-vanskih tovarnah.

Jugoslavanska vlada skuša dobiti tudi večje količine ostale ameriške industrijske opreme. Toda izven izvedencev za jeklo, kakšnih rabi okrog 4050, Jug-slavija ne želi sprejemati nobe-nih drugih tehničnih svetoval-cov in pomočnikov.

Finci prirejajo lov na volkove; Rusi komentirajo

MOSKVA, 24. marca. — Sov-jetski vladni časopis "Izvestija" je danes priobčil komentar o nedavnem lovu na volkove, ki so ga Finci priredili na Laplan-du. Po mnenju časopisa je to bilo nekaj več kot pa samo "lov na volkove."

"Izvestija" pravi, da so ame-riški in angleški krogi pokazali veliko zanimanje za ta lov na volkove v Laplandiji.

"Kot je razvidno iz časnikar-skih poročil, se je ta zloglasni lov na volkove v Laplandiji, z uporabo radio aparatov, letal, letalskih fotografskih slik in sodelovanjem cele čete ljudi kon-čal z zelo zmernimi rezultati. Le štirje volkovi so bili ustreljeni", pravi "Izvestija".

Po mnenju sovjetskega časo-pisa, je ta "lov na volkove" bil prirejen radi bolj važnih vzro-kov. Kakšni so ti vzroki ni bilo povedano, ampak verjetno je ča-sopis mislil na popolnoma vo-jaske manevre na mejah Rusije.

ANNA STRONG DAROVALA \$1.000 ZA KOMUNISTE

NEW YORK, 24. marca. — Ameriška pisateljica Anna Louise Strong, ki je nedavno bi-la izobčena iz Sovjetske zveze, je danes darovala \$1.000 za obrambo enajststotice ameriških komunističnih voditeljev.

Anna Strong je izjavila, da daruje omenjeno vsoto kot "so-žrtva mrzle vojne", in za obram-bo ameriških komunistov, s ka-terimi ameriška pravda postopa prav tako nepravilno, "kakor je sovjetska postopala z menoj."

Pozdravi

Iz Californije, kamor se je pred par tedni preselil s svojo soprogo, pošilja "Mr. Rudolph Knaus najlepše pozdrave vsem prijateljem in znanecem. Mr. in Mrs. Knaus sta se ustanovila na 10351 Reseda Blvd., Northridge, Cal., kamor jima znanci lahko pišejo.

Odšel na konvencijo

Mr. Michael Telich, zastopnik Sun Life Assurance Co. of Ca-nada, se je podal na družbino konvencijo, ter bo odsoten iz mesta do 13. aprila. Kdor ima kakšen opravke v zvezi z zava-rovalnino pri omenjeni družbi se lahko osebno obrne narav-nost na urad, 2121 NBC Bldg., ali pa pokliče telefonično Cher-ry 7877.

Na operaciji

V Huron Rd. bolnišnico se je podala v svrhu operacije dobro poznana Mrs. Gertrude Slejko iz Upton Ave. Želimo ji skorajšnje popolno okrevanje!

Znanstvena in kulturna konferenca za svetovni mir je začela z delom

Novi sovjetski vojni minister

LONDON, 24. marca — Mos-kovski radio je danes naznanil, da je maršal Aleksander M. Va-silevski bil imenovan za mini-stra oboroženih sil Sovjetske zveze.

Vasilevski bo na tem položa-ju zamenjal maršala Nikolaja A. Bulganina, ki je podpredsed-nik Sveta ministrov Sovjetske zveze. Pod Bulganinom je Vasi-levski bil podminister, lani pa so ga razbremenili dolžnosti še-fa štaba sovjetskih oboroženih sil.

Maršal Bulganin se je odliko-val s svojimi napadi na Zedinje-ne države. Ob priliki proslave 31-letnice Rdeče armade je izja-vil, da morajo sovjetski vojniki vedno biti v pripravljenosti na sicer radi "agresivne politike," ki jo izvajajo Zedinjene države.

Novi sovjetski minister obo-roženih sil maršal Vasilevski je star le 44 let. V drugi svetovni vojni se je odlikoval v mnogih bitkah. Pripravil je med osta-lim načrt za veliko sovjetsko ofenzivo pri Voronežu leta 1942 in leta 1943. Poveljeval je Tretji armadi Belorusije, ki je uničila Nemce v vzhodni Prusiji, leta 1945 pa je vodil sovjetske arma-de v bliskoviti vojni v Mandžur-riji.

Zanimivo je, da je bivši mi-nister maršal Bulganin po poklicu bankir. Predno se je posvetil vo-jaske zadevam, je bil predsed-nik državne banke Sovjetske zveze.

Nemiri na Danskem radi vojaške zveze

KOPENHAGEN, 23. marca.— Demonstracije proti Atlantski vojaški zvezi, ki so jih organizi-rali danski komunisti, so se da-nes končale s spopadom med skupino broječo več sto mladeni-čev in policijo. Do nemirov je prišlo pred poslopjem parlamen-ta, v katerem so se začele debate glede pristopanja Danske v At-lantsko zvezo.

Pri demonstracijah so sodelo-vale tudi nekatere ne-politične organizacije. Demonstrantje so zahtevali mir in napadali At-lantsko zvezo, ki da mir ogroža.

Po dveh urah demonstracij je neki mladenič skušal vdreti v parlament, toda policija ga je aretirala. Na stotine mladeničev je nato napadlo policijo s pali-cami in kamni.

Fotograf ameriške agencije Associated Press dobil je glavni, ko je skušal slikati nemire. De-monstratje so uničili njegov fo-tografski aparat.

Pazite, ko greste preko ulice

Zadnje čase je policija oprez-na na pešce kot na voznike in kogar zasači, da koraka preko ceste, ko luč kaže na zeleno, ga aretirajo. Tako je bilo tudi nekaj naših starejših rojakov prijetih v okolici E. 55 in E. 72 St., ker se niso ravnali po varnostnih predpisih pri korakanju preko ceste. Dobili so poziv, da se ob-gotovem času zglasijo v uradu policijskega prosekutorja, kjer so morali plačati kazni \$2. Če je kdo zasačen več kot enkrat, je kazni večja.

NEW YORK, 24. marca—Jutri se bo v Waldorf-Asto-ria hotelu začela Kulturna in znanstvena konferenca za svetovni mir in sicer pod pokroviteljstvom ameriške or-ganizacije "The National Council of the Arts, Sciences and Professions."

Namen konference je, da se pripravi resolucijo, ki bo zago-varjala tesnejše mednarodno so-delovanje in ohranitev miru na svetu.

Na sodelovanje so bili povab-ljeni predstavniki šestnajstih držav, toda mnogi tuji delegati se ne bodo konference udeležili, ker jim je državni oddelek zav-rigel prošnje za vize.

Predsednik konference je zna-ni direktor observatorija na Harvard univerzi dr. Harlow Shapley, ki je eden vodilnih znanstvenikov v deželi.

Dr. Shapley bo imel otvoritve-ni govor in nato predstavil tuje delegate, med katerimi se na-hajajo številni svetovni znani umetniki, glasbeniki, pisatelji in znanstveniki.

Mir je glavni predmet kulturne konference

Zbrani delegati bodo na kon-ferenca največ razmislili o načinu za ohranitev svetovnega miru.

Soglasno s programom bodo najprej nastopili ameriški znan-stveniki in sicer:

Dr. Shapley bo govoril o "Svet in atomska doba," urednik in za-ložnik "The New York Posta" T. O. Thackrey o "Ameriški zu-nanji politiki in učinku te politi-ke na svetovni mir," bivši po-možni justični tajnik Zedinjenih držav O. John Rogge o "Odnosa-ji domače in zunanje politike," vpokojeni protestantovski škof iz Utaha, Rev. Arthur W. Moul-ton o "Osnovah za mir," neki ne-imenovani zunanji delegat pa o "Umetnik, kot most, ki vodi v mir."

Med sponzorji Svetovne mi-rovne konference se nahaja več-je število znanih ameriških pisa-teljev, znanstvenikov in umet-nikov.

Nekatere skupine napadajo mirovno konferenco

Neka organizacija "The Intel-lectual Freedom Group," ki bo imela v soboto protestni shod proti mirovni konferenci, je po-vabila dr. Shapleya, naj pride govoriti na njen shod, toda sled-nji na vabilo ni sploh odgovoril.

Policijski uradniki pravijo, da bodo dovolili piketiranje Wal-dorf Astorija hotela, v katerem se bo konferenca vršila.

Manjše skupine skušajo ovira-ti konferenco z demonstracijami in protesti. Tako je snoči bila napadena jugoslovanska delega-cija, ki je dospela z letalom. Nasprotniki konference so jugo-slovanske delegate žalili in na-padali s kiki: "Zakaj se ne po-bereš stran, vi komunisti? Mi vas tu ne želimo!"

Z druge strani pa je Ameriška zveza industrialcev povabila ce-lotno sovjetsko delegacijo, ki šteje sedem članov, na brezplač-no turo po Zedinjenih državah. Istočasno pa so nekatere nacio-nalistične organizacije protesti-rale, ker se je svetovno znanemu sovjetskemu glasbeniku Šošta-koviču dovolilo, da je prišel na konferenco.

Kongres porazil predlogo za penzijo veteranom

WASHINGTON, 24. marca — V poslanski zbornici je danes bi-la z 208 proti 207 glasovom za-vržena predloga kongresnika Rankina, po kateri bi veterani prve in druge svetovne vojne dobili \$90 mesečne penzije.

Predsednik Truman je pohva-lil akcijo v kongresu, dočim so jo predstavniki veteranov vi-harno napadli. Veterani so takoj zagrozili z masčevanjem ob pri-liko volitev v letu 1950.

Po Rankinovi predlogi bi bili deležni mesečne penzije v zne-sku \$90 veterani obeh svetovnih vojn, ki bi bili stari nad 65 let. Nekateri nasprotniki predloge so trdili, da bi vlada morala iz-plačati v teku 50 let \$125.000, 000.000, če bi predloga bila odo-brena.

Veterani so začeli že pritiskati na Rankina, da bi predložil novo predlogo za penzijo, ki naj bi bila nekoliko milejša.

BROWDER HOČE PRIČATI ZA KOMUNISTE

NEW YORK, 24. marca. — Bivši glavni tajnik ameriške ko-munistične stranke Earl Brow-der je danes izjavil, da bi hotel pričati v prid komunističnim vo-diteljem, ki so bili v New Yorku postavljeni na zatožno klop, češ da so delovali za "nasilno strmoglavljenje vlade Zedinje-nih držav."

Browder je istočasno zavrgel poročila, da namerava stopiti v rimsko katoliško cerkev, kakor je to storil nekdanji urednik "Daily Worker-ja" Budenz.

ŠPANJA ŽELI BITI ČLANICA ATLANTSKE ZVEZE

LIZBON, 24. marca. — Špan-ski ambasador v Portugalu Ni-colas Franco je odpotoval v Ma-dríd, da fašistični vladni genera-lisima Franca poda poročilo v zvezi z načrti Portugalske, da se priključi Atlantski vojaški zvezi, ki jo organizirajo Zedi-njene države.

Francova Španija in Portugalska imata medsebojni vojaški sporazum. Kar Francova Špan-ja želi je, da se obe državi isto-časno pridružita Atlantskemu paktu, ker v nasprotnem sluča-ju meni, da Portugalska krši pakt, ki ga ima s Španijo.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile pri družini doktorja in Mrs. Phipps iz St. Louis, Mo., ter pustile v spomin krepkega sinčka. Dekliš-ko ime mlade mamice je bilo Theresa Prijatelj ter je hči Mr. Antona Prijatelja iz 1022 E. 68 St.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

DVA ZANEMARJENA DOKUMENTA

II.

Domobranski proglas objavljen v ljubljanskem "Slovenecu" 1. maja leta 1945, ko so si nacistične horde in kolaboratorski zavezniki v "borbi proti komunizmu" obupno prizadevali, da bi ustavili zmogoslavni pohod slovenskih ljudskih sil, organiziranih v Narodno-osvobodilni fronti, je žalosten dokument iz zgodovine. Toda ni edini.

Tri dni je minilo po tem proglasu in že je "Slovenec" nastopil s popolnoma drugačo deklaracijo. Iz kolaboratorskega dnevnika se je kar čez noč prelevil v nekakšen dozdnevno "patriotični slovenski dnevnik," ki se je namesto v imenu SS-Obergruppenföhrerja Erwina Rosenerja obračal na "slovenski narod" v imenu "zmogoslavlanih zaveznikov" in v "smislu Atlantske listine!" Namesto "prezidenta in generalnega inšpektora Slovenskega Domobranstva" generala Leona Rupnika, je v novem proglasu figural nekakšen "Narodni odbor združene Slovenije."

Proglas, ki je bil objavljen v "Slovenecu" v petek dne 4. maja leta 1945 je v svojem bistvu bil le nadaljevanje zarote proti slovenskemu narodu.

Z veliko pompo in očitno uvidevajoč nujnost položaja je bila objavljena proklamacija, iz katere bomo tu navedli le nekatere važnejše dele:

ZDRUŽENA SLOVENIJA VSTAJA!

Ljubljana 3. maja. Na nocojšnji zgodovinski seji prvega slovenskega parlamenta je bil z navdušenjem sprejet naslednji oklic:

SLOVENSKEMU NARODU!

V smislu Atlantske listine in drugih svečanih izjav demokratičnih zaveznikov o svobodni odločitvi in demokratični ureditvi narodov

NARODNI ODBOR ZA SLOVENIJO

v odločilni in usodni zgodovinski uri slov. naroda proglašaja,

da je za vse ozemlje, na katerem prebivajo Slovenci, ustanovljena narodna država Slovenija kot sestavni del demokratično in federativno urejene kraljevine Jugoslavije.

"Narodni odbor za Slovenijo postavlja slovensko vlado kot začasni najvišji upravni organ za območje narodne države Slovenije.

"Slovenska narodna vojska je prevzela skrb za red in mir v narodni državi in bo zavarovala slovenske meje. Slovenski domobranci in druge narodne oborožene enote so se stavile v službo Narodnemu odboru za Slovenijo, že položile vojaško prisego kralju in slovenskemu narodu ter s tem vstopile v slovensko narodno vojsko kot sestavni del kraljevske jugoslovanske vojske v domovini."

Ta dokument zarote proti slovenskemu ljudstvu se zaključuje z:

Zivel kralj Peter III!

Zivela federativna kraljevina Jugoslavija!

Zivela narodna država Slovenija!

Očitno je, da so se slovenski monarhistični zarotniki hoteli zavarovati pred Narodno-osvobodilno fronto in pred partizani, katere so celo zapadni zavezniki (Anglija in Zedinjene države) priznale za edino vojsko, ki se učinkovito bori v Jugoslavijo proti naci-fašističnemu okupatorju. Namesto tega se je njihova "narodna vojska" predvsem opirala na domokrance, ki so polagali prisego nacistični oboženi sili in se z njo skupaj borili proti zaveznikom, kot je to dokazano tudi z dokumentom, ki smo ga včeraj objavili!

Zarota proti slovenskemu narodu je bila skovana 3. maja leta 1945 na sestanku, ki se je vršil na Taboru v Ljubljani. Ta zgodovinski sestanek opisuje kolaboracijski "Slovenec" kot sledi:

"Na Taboru v Ljubljani so se malo pred sedmo uro polnoštevilno zbrali začasni zastopniki slovenskega naroda. Posebni poudarek sta dala zgodovinskemu sestanku s svojo navzočnostjo ljubljanski škof prevzvišeni g. dr. Rožman in poveljnik slovenske narodne vojske brigadni general g. Franc Krener. Mala dvorana je bila za to prilično slavnostno okrašena. Na steni za govorniško mizo je visela velika slovenska zastava. Na kateri je bila pripeta slika kralja Petra II. Nad kraljevo sliko je bila razpeta slovenska državna zastava. Točno ob sedmih so zavzeli svoje prostore na govorniškem odru člani narodnega odbora za Slovenijo: predsednik dr. Joža Basaj, Bogumil Remec, dr. Albin Smajd, dr. Bajlec, Marko Kranjc, dr. Marjan Zajc, Rudolf Zitnik, in inž. Joško Bevc ter Jelenc."

UREDNIKOVA POŠTA

Proslava Zadrugnih žena

Zadnjo soboto 19. marca na dan sv. Jožefa so priredile žene Slovenske zadrugne zveze proslavo dvajset-letnice obstanka. Ženski odsek zadrugne zaslužni vse priznanje in pohvalo za nemurno delo pri podjetju. Imele so lepo udeležbo. Ljudje so bili zelo dobro razpoloženi in se lepo zabavali. Bili so dobro postreženi z obilno in okusno večerjo, katero znajo le zadrugne žene pod vodstvom znane in nemurno pridne Mrs. Erjavec pripraviti.

Mrs. Erjavec zasluži priznanja in pohvalo za njeno izvečano delo, katero vrši z veseljem za narod že več let. Kljub letom težkega dela, je še vedno vesela in čila. V njeni družbi se človek počuti kot bi bil doma pri materi.

Mrs. Antonija Tomle, agilna društvena delavka in predsednica zadrugnega odseka, je s svojo materinsko skrbjo in postrežljivo delavnostjo skrbela, da je bilo vse v redu. Imele so točno razvrščeno delo, tako v kuhinji kot v dvorani, tako da ni bilo najmanjše konfuzije. Ljudem ni bilo treba dolgo čakati, da so bili postreženi. Čast ženam in dekletom za tako lepo urejeno postrežbo.

Najbolj pa se nam je zdela vesela Mrs. Gertrude Bokal. Edina žena ustanoviteljica odseka, ki je še pri klubu od prvega početka. Skromna, skrbna in pridna delavka za zadrugo že od ustanovitve, še vedno vztraja pri delu. Dasi ravno rahlega zdravja, še vedno upravlja poleg svojega vsakdanjega dela doma tudi urad podpredsednice kluba zadrugnih žena. Videli smo jo z lepim šopkom na prsih, katerega so ji prinesle članice kluba kot priznanje za nemurno delo že toliko let. Bog naj jo ohrani zdravo in veselo med nami še mnogo let!

Ni mogoče opisati vseh in vsake posebej teh naših pridnih žen in deklet, ki se udeležujejo pri klubu. V skupini kot posameznice so te članice že toliko plemenitega storile, da zaslužijo opis in predstavitev javnosti vsake posebej, ker pa radi njih številni ni mogoče to vse naenkrat izvršiti, jih bomo skušali predstaviti ob prvi priliki.

John Pezdirtz.

AMERISKA RADIO OPREMA UNICENA

BERLIN, 23. marca. — Ameriške oblasti so danes začele preskavo glede možne sabotaže važne radio opreme, ki je bila poslana iz Amerike za uporabo pri radio postajah "Glas Amerike" v zapadni Nemčiji. Polovica važne opreme je bila uničena ko je dospela na letališče v Wiesbaden in Frankfurt.

OGENJ V KLETI, NE DA BI VEDELA

ONEIDA, Ill., 24. marca. — Neka Mrs. Oscar Olson se je prepričala, da hiša gori, šele ko se je pod sesul in je padla v klet, ki je bila v plamenih.

Kakšen poseben poudarek je dal temu "zgodovinskemu sestanku" s svojo navzočnostjo ljubljanski knezo-škof prevzvišeni doktor Gregorij Rožman, naj bo dokumentirano s poročilom, ki je pred tem zgodovinskem sestanku bilo priobčeno v tem istem "Slovenecu" 22. aprila leta 1941. Glasi se v izčrpnih:

Ljubljanski škof prevzviš. g. dr. Rožman na obisku pri Kr. Civilnem Komisariju

V nedeljo dopoldne se je ljubljanski škof dr. Rožman v spremstvu prelata Nadraha, stolnega prošta in generalnega vikarja, ter stolnega dekana dr. Kimovca podal na sedež Civilnega Komisarijata, da vrne obisk Komisariju Federale Emiliju Graziojliju.

Ob vhodu sta ga sprejela polkovnik Piovani in posebni tajnik, ki sta ga spremljala v pisarno Civilnega Komisarija. Ob stopnišču je bila postavljena častna četa Kraljevih Karabinerjev.

Msgr. dr. Rožman je sporočil Kr. Civilnemu Kom-

Vabilo na plesno veselico podružnice št. 48 SANSa

Prav nič ne bo škodovalo, ako še enkrat na kratko povabim naše rojake in rojakinje na veliko plesno veselico podružnice št. 48 SANSa. Pridite vsi: stari in mladi. Vsak se bo lahko zabaval po svoje. Mladi in vsi oni, ki radi plešejo, bodo po mili volji plešali po dobri in priznani godbi Louisa Trebarja. (Povsod, kjer ta godba igra, je velika udeležba, posebno mladine, kar je dokaz, da je ta godba priznana).

Vsi drugi, ki ne plešejo, se bodo pa zabavali na razne načine. Vstopnina je samo 75 centov z davkom vključenim.

Ta velika plesna veselica s pristno domačo zabavo se bo vršila v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. v nedeljo 27. marca ob 7.30 zvečer.

Torej, ne pozabite priti na to prireditev! Obenem vabim zastopnike in zastopnice te podružnice št. 48, da ob pravem času pridejo na veselico in pomagajo, kjer so pač že obljubili, da bodo pomagali.

Upam, da se boste vsi odzvali temu vabilu in da bomo imeli res pravo domačo zabavo. Korajža je vedno veljala in velja tudi sedaj!

Anton Jankovich,
preds. podr. št. 48 SANSa.

ODBOR ODOBRIL PREKLIC T-H ZAKONA

WASHINGTON, 23. marca. — Kongresni pododbor za delavska vprašanja je danes odobril vladno delavsko predlogo brez vsakih sprememb. Predloga, ki je bila odobrena z 8 proti 5 glasovom, bo sedaj poslana glavnemu odboru.

Po vladni delavski predlogi bi se preklicalo Taft-Hartleyev zakon in s spremembami, ki jih je priporočil predsednik Truman, ponovno uzakonilo staro Wagnerjevo predlogo. Podobno zakonsko predlogo je že odobril senatni odbor za delavska vprašanja 4. marca.

Podobor je zaključil zasliševanja v ponedeljek. Unijski predstavniki so zagovarjali vladno predlogo, dočim so predstavniki industrij skušali opravičiti Taft-Hartleyev zakon.

MIROVNA POGAJANJA NA KITAJSKEM

NANKING, 24. marca. — Kitajska nacionalistična vlada je danes imenovala mirovno delegacijo petih članov in pozvala kitajske komuniste, naj določijo kraj, v katerem se bodo mirovna pogajanja vršila.

Nacionalistična vlada je zaprosila komuniste, naj ne odlašajo z mirovnimi pogajanjmi.

"Čimprejšnja sklenitev miru je največja potreba ljudstva", je rečeno v izjavi nacionalistične vlade.

Komunistični radio je naznanil, da so komunisti pripravljene na mirovna pogajanja, ki se bodo začela v bližnji bodočnosti. Medtem pa vojaška poročila pravijo, da komunisti še vedno zbirajo vojaštvo na reki Jangtze.

PRIMORSKE VESTI

Partizani tržaškega ozemlja proti novi vojni

V Plavljah so se zbrali partizani Tržaškega ozemlja za čono A. Spregovorili so jasno besedo, ki kaže trdno voljo, boriti se proti vsem poizkusom imperalističnih sil, ki bi rade pahnile človeštvo v novo svetovno vojno. Politično poročilo je podal tov. Bruno Maule, organizacijsko pa tov. Lipovec Franc-Tine. Zbrane partizane je pozdravil v imenu CK Partije Tržaškega ozemlja tov. Branko Babič, ki je razkril vso lažnost kampanje s strani vidaljevcev proti Jugoslaviji. Partizani so obravnavali vprašanje, kaj je treba storiti v sedanjem položaju, da usposobijo svojo organizacijo za nadaljnje delo. Invalidi iz narodno-osvobodilne borbe ter vdove bodo deležni redne pomoči. Partizani so se izrekli za vzpostavitev enotnosti vsega delovnega ljudstva, za gospodarsko naslonitev Trsta na zaledne države, za narodno enakopravnost in zagotovilo demokratičnih pravic vsega delovnega ljudstva. Hrtati so obsojili v svoji resoluciji vse one, ki so izkoristili resolucijo Informbiroja za svoje posebne namene, in pozvali vse demokratično ljudstvo, da z enotnim nastopom pri bližnjih volitvah zagotovi spoštovanje določil mirovne pogodbe z Italijo. Na manifestativen način so izrazili partizansko zvestobo načelom osvobodilne vojne in ljudske demokracije.

Nova pravljica gen. Aireya

Zopet je poslal general Airey svoje poročilo Varnostnemu svetu. V tem poročilu št. V. navaja, da bodo prve dni junija upravne volitve v Trstu. Za njegovo poročilo, ki kaže na mnogih mestih značilnosti pravljice, je seveda umetno, da se v njem zavzema za priključitev Trsta k Italiji. Napovedane volitve naj bi medtem okrepile položaj tržaških reakcionarnih skupin, ki so v službi ameriškega imperializma. Tudi ob petem poročilu gen. Aireya spoznavamo, kakšni so pravi nameni te politike, ki se opira na Marshallov plan. Prava bajka je trditve v poročilu, da je na tem področju le 12,000 Slovencev, dočim so vsi ostali Italijani. Tako je postal general, ki naj bi bdel nad Svobodnim tržaškim ozemljem, s svojimi pravljicami najhujši rušilec mirovne pogodbe z Italijo. Demokratične množice Trsta pa se bodo borile proti vsem poizkusom priključitve Trsta k Italiji ter proti vsem takšnim in podobnim "pravljicam", ki niso nič drugega kakor očitna potuha italijanskim nacionalističnim strankam pri njihovi volilni propagandi.

Beneški Slovenci terjajo slovenske šole

V videmski pokrajini živi na področju Slovenske Benečije nad 60,000 Slovencev; ki so ohranili svoj jezik, svojo kulturo in običaje. V italijanski ustavi so sicer neka zagotovila za narodne manjšine, ki so ostale v Italiji po podpisu mirovne pogodbe. Toda svečana jamstva so ostala le na papirju. Čutiti je

na vsak korak raznarodovalne namene, ki se še zmerom nadaljujejo med beneškimi Slovenci. Zaradi tega so se odločili za delegacijo, ki je šla v Videm k prefektu terjat pojasnilo za sedanje stanje. Delegacija je zahtevala prostost političnega in kulturnega delovanja v okviru Demokratične fronte Slovencev. Nadalje se je sklicevala delegacija na določbe mirovne pogodbe z Italijo in italijanske ustave, ki opravičujejo beneške Slovence do lastnih slovenskih šol. Dokler ne bi bile šole odprte, naj bi se ustanavljali tečaji v slovenščini. Končno so terjali zastopniki beneških Slovencev nepristransko službovanje varnostnih organov. Videmski prefekt je poslušal pritožbe in je obljubil, da bo zadeve proučil. Hkrati pa je podvomil glede tega, da živi na področju videmske pokrajine kar 60,000 Slovencev. Svoje dvome pa je moral opustiti spriči predloženih dokazov. Tudi so zastopniki beneškega slovenskega ljudstva pojasnili g. prefektu, da se bodo morali obrniti s svojimi zahtevami drugam, če ne bo mogla italijanska oblast najti takojšnje zadovoljive rešitve.

Sporazumna ureditev nekaterih obmejnih vprašanj

V Vidmu je bil sklenjen sporazum med jugoslovansko in italijansko delegacijo, ki predvideva izmenjavo blaga za okoli 5 milijard lir. Gre za izmenjavo blaga iz obmejnih krajev dveh držav, za prehod dvolastnikov preko meje in nekatere popravke časne meje pri Gorici. Sporazum dovoljuje prost prevoz preko meje za pridelke dvolastnikov. Dodeljen je tudi prost prevoz orodja in živine. Pri sklenitvi sporazuma so bili upoštevani tudi interesi slovenskih podjetnikov goriske in videmske pokrajine. Pri videmskih pogajanjih je bilo govora tudi o železniškem prometu po progi, ki veže gorško južno in severno postajo preko Šempetra, o zagotovitvi pitne vode Gorici iz Mrzlega studenca, o dobavi električnega toka soških elektrarn, ki so v Jugoslaviji, ter o nekaterih mejnih popravkih na odseku v bližini mirenškega letališča in pri Dolenjem v Brdih.

NA PISMO JE LE ODGOVORIL, ČEPRAV POZNO

KANKAKE, Ill. — Vpokoje-ni luteranski učitelj M. E. Bitter, star 83 let, je danes dobil odgovor na pismo, ki ga je pred 60-imi leti pisal profesorju Albertu Millerju in ga povabil na neki cerkveni program za dan 18. junija leta 1889. Profesor Miller je danes odgovoril, da se, žal, programa ne bo mogel udeležiti.

KOLABORATOR, KI JE OBSODIL KOLABORATORJA

VITERBO, Italija, 24. marca. — Danes se je začela obravnavati proti sodniku Franzu Taglianiju, ki je obsodil bivšega fašističnega zunanje ministra in Mussolinijevega zeta grofa Galeazza Ciana na smrt. Ciano je bil obsojen leta 1943, sedaj pa sodijo njegovega sodnika radi kolaboracije z nacisti.

sarju svoj pozdrav in pozdrav vse duhovščine na slovenskem ozemlju, zasedenem od italijanskih čet, ter zagotovil popolno sodelovanje cerkvenih oblasti s Fašistično Italijo v korist ljudstva."

Kakšni so bili sklepi "začasne vlade," kako je bila zasnovana zarota itd., bomo pojasnili prihodnji teden. Posebno, ker je A. D. v predvčerajšnjem svojem uvodniku falsificirala deklaracijo Slovenskega narodnega odbora z dne 29. okt. leta 1944. A. D. pravi v predvčerajšnjem uvodniku, da je ta deklaracija z dne 29. okt. leta 1943, kar je soglasno s "Slovencem," ki je to deklaracijo priobčil v petek 4. maja leta 1945 očitni falsifikat. Poleg tega klerikalna A. D. in "socialisti" kova Jelenca in nekaterih odpadnikov v naših lastnih vrstah, zamolčujejo glavno dejstvo—da je cela zarota bila pripravljena, da se v Jugoslavijo vrne kralja Petra, da se v Jugoslaviji ponovno postavi na krmilo kraljevsko hišo Karadjordjevičev!

(Dalje prihodnjič)

Kratke vesti

KITAJSKI KOMUNISTI PODPIRAJO VIET-NAMCE

LONDON, 24. marca. — Kitajski komunisti iz province Yunnan so se priključili gerilcem Viet Nama v borbi proti francoskim kolonialnim silam. Nepotrjena poročila pravijo, da je zadnje čase prišlo do več spapadov med kitajskimi komunisti in francoskimi četami na meji Indokitajske. Po zadnjih poročilih so Kitajci prekoračili mejo pri Rdeči reki in skoro popolnoma osamili osem francoskih bataljonov v severnem Tonkinu.

Francoske čete, ki skušajo zadušiti upor proti kolonialnemu suženstvu v Indokitajski, se čedalje nahajajo v težjem položaju.

AMERIKA GRADI NOVO AMBASADO V MADRIDU

MADRID, 23. marca. — Ameriška ambasada je danes naznaila, da je kupila 135 štirjaških čevljev zemlje na madridski Avenida LaCastellana. Na tem zemljišču namerava ambasada zgraditi novo poslopje, ki bo stalo \$2000,000, končano pa bo julija leta 1951.

(Generalno skupščina Združenih narodov je odobrila resolucijo proti fašistični Španiji in svetovala članicam, da umaknejo svoje diplomatske predstavnike. Kot zgleda, se ameriški uradniki ne zmenijo dosti za to resolucijo).

HOČE ZAMENJATI NA SMET OBDOBJENO

LONDON, 23. marca. — Nek bivši angleški armadni častnik se je danes ponudil, da bo na visleah zamenjal neko brhko Angležino, ki je bila obsojena na smrt radi umora svojega moža.

Bivši častnik E. F. Reed Thomson je v svojem pismu izjavil, da je pripravljen iti na vislice v znak hvaležnosti za vse tisto, kar so angleške žene in otroci pretrpeli za časa vojne.

Skupina Angležev je organizirala kampanjo, da se pomilosti na smrt obsojeno Mrs. Renee Duffy, ki je s sekro ubila svojega moža, ker je z njo baje ravnal kot z živino.

BUDENZ BO PRICAL NA OBRANNAVI

NEW YORK, 23. marca. — Bivši komunist Louis F. Budenz, ki se je vrnil v naročje matere Cerkve, bo nastopil kot priča na obravnavi proti dvanajstoričnim vodilnim ameriškim komunistom, ki so obtoženi, da so bili v zaroti za "nasilno strmoglavljenje vlade Zedinjenih držav."

Budenz je svoječasno bil urednik komunističnega glasila "Daily Worker," toda se je pred nekaj leti skesal in začel v predavanjih in člankih napadati komunizem.

AMERISKI URADNIK UMAKNJEN IZ POLJSKE

WASHINGTON, 23. marca. — Državni oddelek je danes zadoštil zahteve poljske vlade, da iz Varšave umakne atašeja ameriške ambasade Chesterja H. Opala, ker je nedavno v bulletinu, ki ga ambasada tiska v Varšavi, označil Poljsko za "sovjetsko satelitko."

Opal bo premeščen v Rim.

NAZNANILO

Ker nas je že več rojakov naprosilo za naslove jugoslovanskih oblastev v Zedinjenih državah, naj tu navedemo, da naslov jugoslovanske ambasade se glasi:

Yugoslav Embassy,
1520—16th St., N. W.

Washington 9, D. C.

Naslov urada jugoslovanskega konzula pa se glasi:

Yugoslav Consulate General,
745—5th Ave.

New York 22, N. Y.

Pišete lahko v slovenskem, srbohrvatskem ali angleškem jeziku.

Drago Gervas:

DVA IZ VASI

Dne 3. aprila 1944 so vdrla tolpe italijanskih in nemških fašistov v vas Lipo v severovzhodni Istri, oplenile in požgale hiše; ko so manjši del prebivalstva ubili v hišah in na cesti, so vlačene odgnali v hišo št. 20, kjer so jih pobili z mitraljezi in ročnimi bombami, potem pa zažgali hišo. Umrlo je 262 moških, žena in otrok, rešila sta se samo dva moška, mladenič 25 let in starec 61 let.

(Po dokumentih, ki jih čuva Državna komisija za ugotavljanje zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev.)

Josip se je vračal s kolesom iz Skalnice in, ko se je čisto približal vasi, je opazil, da so v gozdu ob cesti in na travniku črnosrajčniki in Nemci. Niti tre-nutek ni premišljal, temveč je brž obrnil kolo in pognal nazaj. "Halt", je skočil iz grmovja ob cesti banditi in z namerjenih revolverjev stekel k Josipu, toda Josip se ni ustavil, ampak je še bolj pognal kolo.

Odjeknil so strel, krogle so mu žvižgale mimo ušes, toda nogo so še dalje same od sebe delovale, dokler ni dospel do ovinka. Vozil je počasneje, oprezoval, oziral se, toda fašistov ni bilo videti.

Skočil je s kolesa, si ga naložil na rame in se povzpela na hriboček nad vasjo.

Pod njim je ležala Lipa, zaspala in tiha v popoldanskem odmoru, s svojo edino cesto, z majhnimi hišicami in hlevi, dvorišči in lehama, ograjenimi z zidovi, s travniki in gozdovi, ki so jo obdali kakor gost, zelen venec.

Rdeče strehe so blestele v pomladanskem soncu, iz nekaterih dimnikov se je dvigal tenek in bel stolp dima, na dvoriščih in bel videla kaka ženska ruta. Slišalo se je mukanje krav, kikirikanje petelinov, lajanje psov — samo stari in znani glasovi, stara in draga slika; življenje, ki ga živi vas že stoletja.

Cista in nasmejane je bila Ljilja, ona nesrečnega dne, 3. aprila 1944, ko so se kakor zverji iz pragozda tihotapili k vasi in v krvavo žrtev... a vas še živijo in požigali.

Z napeto pozornostjo in drhteč od razburjenja je gledal Josip, kako se fašisti v vse ozjem loku približujejo vasi.

Smrtonosni lok se vedno bolj zožuje, banditi se ne skrivajo več, puške in mitraljeze so čvrsto stisnili v rokah, pripravljeno na krvavo žrtev... a vas še živijo in požigali.

vedno ne vidi, vas še vedno ne sliši.

Josip bi zaklical in jih opozoril, a daleč je, ne bodo ga čuli, ne bodo ga razumeli.

Ah, končno! Zapazili so jih. Glej, tam beže neke ženske. In tam. Beže preko travnikov, rute jim vihrajo v zraku, od daleč se sliši krik. O, da bi le uspeli, da bi le uspeli...

Začuje se strel, nato še več, zagrmeli so mitraljezi, zapraseta ročne bombe in metalci min, ljudje brez uma tečejo iz hiš, beže, se opotekajo, padajo. Glej, padla je Ivanka, spoznal jo je, a tam pri njegovi hiši tečejo Tonetovi, oče, mati in hči. Najprej oče, za njimi mati, a hči beži dalje, izgine, ne vidi je več.

Iz njegove hiše je planil zubelj, a tudi iz drugih, ljudje se rušijo ko pokošeno snopje, od mevažo strel, klici na pomoč, vreščanje otrok, vas se zavija v oblak dima in gori, gori...

Zaječal je, padel na zemljo in si stisnil ušesa.

Stari najemnik Ivan ni imel volje do dela. Komaj se je odločil, da nakrmi konja, nato se je zleknil na stol, natlačil pipo in brezskrbno kadi. Njegova žena, jedra in drobna Jele, je sedela ob njem, pletla nogavice in iz vsega srca zmerjala fašiste in vojno.

"Vrag jih vzemi, samo smrt in uničenje nam prinašajo", je govorila starka, ježno premetavala v rokah igle in se vsak hip zmotila pri pletenju.

"Stara ima prav", si je mislil najemnik Ivan, zadovoljno sesal pipo in pljuval okrog sebe. "Toda ne gre nikamor. Naradnje bo tudi za njih prišel črni petek, do takrat pa je treba zdržati. Glavno, da sta konja v redu, da zaslužita, da imamo streho nad glavo, kruh na mizi in nekaj tobaka v pipi, drugo pa kakor bo."

Tako je mislil stari Ivan, dokler se mu skozi dim tobaka ni zazdelo, da se je pokazala na oknu glava in da ga opazujejo neke oči. Sklonil se je, da bi bolje videl radovedneža, in je zagledal mitraljez namerjen vanj.

Hotel je skočiti, a ni mogel. Začutil je, da mu je nekaj za-

žvižgalo mimo glave, in slišal je tresk, od katerega se je stresla hiša.

"Mati moja, fašist", je zaječala Jele.

Glava je izginila.

Na pragu je stal fašist. Črn, zločest, brez besede. In mitraljez se je polagoma dvigal.

Ivan je hotel zakričati, nekaj storiti, a njegova usta so še daleč stiskala pipo in oči kot začarane sledile cevi mitraljeza, ki se je dvigal.

Odjeknil so strel.

Videl je ženo, kako se je nagnila k zidu, nato padla na tla, začutil je močan udarec v desno ramo in bolečino nad desnimi ušesom ter je polagoma zdrsnil na pod.

Nepremično je ležal na tleh, dokler ni začutil, da je fašist odšel, nato pa je zasepetal.

"Jele."

Toda žena je molčala. Hotel se je dvigniti, da pogleda kaj je ženi, toda zopet je začel korake in ostal miren. Nekdo je stal na vratih, trenutek, ali dva, celo večnost, a je nato odšel.

"Misli, da sva mrtva", se je spomnil Ivan in se dvignil, da pogleda, kako je z ženo.

Bila je mrtva. Strel jo je zadel v čelo in iz majhne jamice se je cediti tenek curek krvi.

"O, Jele", je zastokal in gledal tenek curek krvi, ki se je čez teme izgubljal v laseh. Dotaknil se ga je s kazalcem, opazoval krvavi prst in nato začutil, kako tudi njemu polzi kri povratu in kako ga neke peče nad desnimi ušesom in v desni rami.

"Če opazijo, da sem samo ranjen, me ubijejo", je pomislil.

S težavo se je dvignil na kolena in stokačo od bolečine, začel trgati deske na podu, pod katerimi je bila shramba za krompir. Ko je odstranil deske in pobral pipo, ki mu je padla iz ust, se je potegnil v shrambo in potem z največjim naporom — vsak hip mu je zdrsenilo po krompirju — namestil deske na njihovo prejšnje mesto.

Ležal je v shrambi in se nezavedno premikal, iščoč ugodnejšo lego. Počasi se je znašel, šum v ušesih je minil, misli so se mu uredile. In šele sedaj, ko se je čutil varnejšega, ko je ležal v mraini in tihi shrambi, je mogel slišati tudi glasove, ki so prihajali od zunaj, pokanje, kričanje, stokanje.

Toda nato je zaslišal korake nad svojo glavo. Zgrbil se je,

stisnil se bol in, ko mu je prišlo na misel, je začel lesti pod krompir in ga metati nase, da bi se skril pod njim.

Oni nad njim so se smejali, pogovarjali, razhajali, hrumeli. Čulo se je premikanje pohištva, odpiranje predalov, uničevanje.

"Ropajo", je pomislil in se spomnil svojih dveh konj.

Odšli so, toda on je še dalje ležal v temni shrambi, dokler ga niso rane začele neznosno boleti. Raztrgal je srajco, zavezal rano na rami in skušal ustaviti kri, ki je še vedno curkala iz rane na glavi. Minile so minute, četrt ure, pol ure, toda pokanje, kričanje in stokanje ni prenehalo, krvava žetev se je nadaljevala.

"Zakaj ne gredo, ali jim ni dovolj nesreče?" je mislil stari Ivan in postajal vse bolj nestrpen. Suho grlo mu je umiralo od žeje, tudi rane bi moral izprati.

Tako se je mučil stari Ivan v shrambi za krompir, dokler ni začel sumljivega šuma in začutil duha po dimu.

"Gori."

Skočil je in pozabivši na bolečino, ki so mu jo prizadevale rane, vzdignil deske nad seboj.

Jela je še vedno ležala na tleh, hiša je bila v dimu, pod v plamenih. Napel je vse sile, da se izvleče ven, klet je, stokal in vedno znova poskušal dvigniti se, toda vedno se je zopet zrušil po krompirju. Zgrabil ga je paničen strah, začel je ječati, zalil ga je pot, drhteče roke so postajale vedno bolj negotove, šibke.

Končno mu je uspelo, da se je oprostil. Težko dihanje, utru-

jen od naporov in strahu se je zgrudil na pod zraven Jele.

Toda plameni so prihajali vse bliže, od dima so se mu solzile oči, davil ga je kašelj. Dvignil se je na kolena, opotekel se do mrtve žene, jo prijel za tilnik in plazeč se po kolenih, vlekčeno k vratom, ki vodijo na dvorišče.

"Ne dam te, stara, ne dam te", je mrmral, strašen in kravav, in z dlanmi gasil ogenj, ki je že zajel Jelino obleko.

"Ne, ne bo te snedel ogenj, stara, ne", je govoril kljubujoče, izvalno, tako je krepil svoj zamrlo silo in se po vsakem padcu vse teže dvigal.

Privlekel se je do vrat, s težavo jih je odprl, se oprezno ozrl, potem pa odšel in še vedno vlekčelo telo stare žene.

Z lakti podprt ob zemljo je klečal in se kot preganjana in ranjena zver oziral na vse strani. Vse sosedne hiše so že gorele, nebo je pordelo od plamenov, oblaki gostega dima so se kopičili nad vasjo, podirale so se strehe, prasketala so stekla. A od tam z druge strani vasi se je čulo pokanje, kriki, obupni in prodirni klici na pomoč.

Klečal je na zemlji, utrujen in otopel, dokler ni začutil, da mu je plamen obližnil nogo.

Poskušal je vstati, toda ni mogel. Zopet je prijel ženo za tilnik in jo vlekčel čez dvorišče h grmovju, ki je raslo takoj pri hiši. Preplašena koklja je srfotala pred njim in pes, privezan na verigi, se je cvileč zaletel k njemu, toda veriga ga je vrgla nazaj. Pes je cvilil, se zaletavajal in odskakoval, Ivan pa je še dalje trmasto in vztrajno

vlekčelo telo mrtve žene, stokač jo ol naporov in bolečin.

Dolga je bila pot do grmovja, zdelo se je, da ga nikdar ne bo dosegel. Starčevske sile so ga zapuščale, kolena so se mu razkravale na ostrem pesku, bolečine so bile neznosne. Dolgo, celo večnost je trajala pot od hišnih vrat do grmovja...

Končno je dospel do njega, s poslednjimi močmi potegnil ženo skozi veje in trnje, potem pa se zgrudil zraven nje.

Banditi so že davno odšli, a Josip je vedno ležal v svojem skrivališču nad vasjo. Ni se mogel odločiti, da bi odšel v vas, bal se je tistega, kar bo srečal.

Vas pa je bila bila zavita v oblake dima, iz katerih so se svetili plameneči jeziki. Še vedno je gorela in slika je bila

še strahotnejša, ker nisi videl enega človeka, ker nisi čul niti enega glasu. Samo daleč nekje je tulil pes.

"Vse so odpeljali, nobenega niso pustili", je z grozo pomislil Josip in pod vtisom te misli stekel proti vasi.

Tekel je mimo svoje hiše, ki je zgorela do temeljev, v teku je videl, da gori še seno v hlevu, davil ga je dim, vse je bilo v polmraku, iz katerega so žareli plameni kot živalske oči, tekkel je proti sosedni hiši, se spotaknil in padel.

Ležal je na mrlju, roke in kolena so se mu vgreznili v kri, dalje od njega je ležal drug mrljič, tam pri zidu tretji; in oči, ki so se vedno bolj privadile strahot, so odkrivale nova in nova

(Dalje na 5. strani)

Odprto v nedeljo od 2. do 6.

NORTH OLMSTED

Domovi s 3 spalnicami \$9,500—tako \$1,900

MOŽNO JE DOBITI G. I. FINANCIRANJE (če kvalificirate)

Ranch tipa, načrt na 1. nadst. Hiša 37'x24' 6" poleg lota 50'x142'. (2 na lotu 50'x247' — \$9,800)

(1) Velika sprejemnica (2) bakrene cevi (3) avtomatska plinska gorkota (4) hrastovi podi (5) Insultrana (6) linolej v kuhinji in kopalnici (7) blizu osnovne in srednje-visje šole (8) blizu trgovin in transportacije (9) FHA financiranje in odobrenje. Ogledite si model doma na 5624 Burns Rd. Sledite Lorain Ave. zapadno do Butternut Ridge Rd., zavijte na skrajno levo stran in vozite 1 poln blok do Burns Rd., zavijte desno do model hiše.

EDWARDS & GILL
CONSTRUCTION CO.

AT 8891

WI 0936

RE 6988

VSE VOLNENO BLAGO

PO NOVIH NIZKIH CENAH

Izvrstno za pošiljke v staro domovino

BRAZIS BROTHERS CLOTHES

6905 Superior Ave. — EN 2614

15602 Waterloo Rd. — IV 5076

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

5602 CHARLES AVE. ODPRTO V SOBOTO IN NEDELJO
9. ZJ. DO 9. ZV.

Mr. in Mrs. Kupovalca iz širnega Clevelanda in Cuyahoga okraja—R. PUZZITIELLO & SONS vas prijazno vabijo, da pridete in si ogledate kaj vaš dolar lahko kupi pri temu lesemu bungalow.

Imamo tudi bungalow iz English Brick Veneer v tej naselbini. Posebnosti v teh domovih so sledeče:

- 1.—Blok iz opeke in zlindra.
- 2.—Bakrene cevi za vročo in mrzlo vodo.
- 3.—Bryant plinski fornec z obratnim mrzlim zrakom.
- 4.—Bryant plinski grelec za vodo.
- 5.—Vse prepletkano.
- 6.—Beneški zastori.
- 7.—Dobro izolirana hiša, kar vam bo prihranilo na stroških za kurjavo.
- 8.—Predvohod z dvojnimi vrati in spravo za obleko gostov.
- 9.—Sprava za sadje pod predvohodom.
- 10.—Mi smo starokopitni gradbeniki, ki verujemo, da mora vsaka hiša imeti klet pod vso hišo.
- 11.—Lep linolej v kuhinji in gumijast tile v predvohodu in kopalnici.
- 12.—Plastic tile kopalnica do višine 4 1/2 čevljev.
- 13.—Odjemalci, katerim smo zgradili domove v preteklosti, so dobili prav dobro povračilo za njih investicije.
- 14.—Zadovoljili smo 360 odjemalcev v širnem Clevelandu in okraju Cuyahoga.
- 15.—Mi nameravamo zgraditi 275 novih domov v tej naselbini, izmed katerih si lahko izberete.
- 16.—Mi imamo lastne zastopnike na prostorih, kateri so izkušeni, da vam pomagajo. Hiša je odprta na ogled od 9. zjutraj do 9. zvečer.

R. PUZZITIELLO & SONS

OR 1672

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENdicott 0718

jih pozdravlja z roko ob čepici:

"Pomozi bog, junaki!"
"Bog ti pomagaj, gospodar!"

odvrnejo vse štiri v en glas.

In potem se postavi pred nje in jih ogleduje. Tista na desnem krilu—prva žena, ki leži na parceli številka 17.—se mu zdi kakor podčastnik, ki je do služil več rokov. Tista druga—da, to je druga žena parcela številka 36.—Zdaj se mu zdi kakor vojak, ki v zakonu nikakor ni hotel hoditi v korak. Tretja v vrsti—ta je poslednja pokojniška, parcela številka 41.—oj, ta je pa doma kar ubegnila izpod zakonskega prapora in se dejansko bolj borila pod lastnim praporom kakor pod onim, ki ga je bil razvil mož. A na levem krilu, poslednja v front—ona, gospa Ančka. Ta se mu prav za

prav sploh ne zdi vojak, marveč kakor udomačeno jagnje, ki stopica vstrie z bataljonom.

In to jagnje ga stane samo sto dinarjev. O, kolikokrat nam je gospod Jova to pred vso družbo ponovil:

"One prve tri so mi bile brezplačne, takole... 'fraj,' a tale četrta me stane sto dinarjev."

III.

In kar je najlepše, gospa Ančka ni samo podobna prikupljivemu jagnjetu, marveč je tudi po duši nežna kakor jagnje. Postavim: druga žena je vrgla sliko prve celo na hodnik, tretja je vrgla drugo v obednico, a Ančka je tretjo odnesla v sprejemnico... Samo toliko pač, ker je ni mogla pustiti v spalnici, da se—bog mi odpusti—ne bi srečala z njenim pogledom morda prav

v trenutku, ko bi rada zaspala. Tega pač ni moči zahtevati niti od blage gospe Anče.

Vsekako je Ančka neprimerno bolj zasosna in popustljiva kakor vsa prva serija Jovovih žen. Njej na primer ni nevshečno govoriti pri kosilu ali večerji z gospodom Jovom o njegovih prejšnjih ženah. Nasprotno, on sam noče za nobeno povedati imena. On imenuje vse pokojnice po številu parcel, v katerih pač počivajo.

"Jovo, menda se ne boš jezil, tisto modro bluzo tvoje druge žene sem dala danes za par piščancev."

"Katero modro bluzo?"

"Veš tisto, ki je bila v skrinji na podstrešju."

"A, že vem, to bluzo si je bila

sešila parcela številka 36. za svoj rojstni dan."

Ali na primer reče ona:

"E, danes ti bom napravila zrezke v omaki. Vselej praviš, da jih je tvoja prva žena znala odlično napraviti."

"Kako bi rekel, dušica! Že res, parcela številka 17. je prav do bro napravila zrezke v omaki, toda vanje je nametala mnogo česna zgolj iz nagajivosti, ker je vedela, da česna kratko in malo ne trpim."

Tako torej je gospod Jova vselej odgovarjal, samo da ne bi izgovoril imena katere svojih bivših žena in da se Ančka ne bi razhudila. Toda Ančka je celo obiskovala grobove svojih prednikov. To je skoraj težko verjeti, a je vendar res. Vstane zju-

traj gospa Ančka, se pokriža in reče:

"Nocoj, Jovo, se mi je sanjalo o Tvoji tretji ženi."

"Parcela številka 41.", odgovori gospod Jova izpod odeje.

"Moram na pokopališče, da ji prižgem svečo."

"Le pojdi, dušica!"

Naslednjo noč je Ančka sanjala o drugi ženi in je potem zjutraj spet šla na pokopališče prižgat svečo. Tretjo noč je sanjala o prvi ženi, pa spet na pokopališče.

Gospodu Jovi to že kar ni všeč. Kaj so se zdaj, za vraga, zarotile njegove prve tri žene pa mu hodijo strašit v hišo, kjer mirno živi s svojo nežno stvarco!

(Dalje prihodnjič)

BRANISLAV NUŠIČ:

IZBRANE ČRTICE

NJEGOVA ČETRTRA ŽENA

(Nadaljevanje)

Urna je drobna kakor bela miška. Človeku se zahoče, da bi jo vzel v roke, jo zavil v volno, jo vtaknil v žep, in kadar koli bi se mu zahotelo, bi jo vzel v roko in jo poljubil pa spet stisnil nazaj v žep. Kadar koli jo pogleda gospod Jova, ga pogreje pri srcu in pomisli:

"Bože moj, kdo bi rekel: četr-

ta žena pa tako ljubka! Pravi dojenček."

In gospod Jova je upravičen do primerjave, kajti na zakonski klaviaturi je odigral vse štiri akorde. Tu in tam mu pride, da zameži in v spominu pregleda in nadzoruje vse štiri žene. Vidi jih kakor da so se postavile po vojaško v fronto, on pa pride z desnega krila—vedeti morate, da je nadomestni narednik—in

Ivan Marinčič:

IZGUBLJENA IZKAZNICA

AvtoBUS se je ustavil na meji med Italijo in Tržaškim ozemljem in vstopila sta dva uniformirana; civilni policist Tržaškega ozemlja v temnosivi uniformi in italijanski orožnik v zelenosivi.

"Dokumente prosim?"

Matevž Brtoncelj je počasi in tehtno segel v notranji žep suknjice in s prsti potipal za dragocenim papirjem. Toda žep je bil prazen. Prsti so vedno bolj mrzlično tipali po vseh kotih žepa, kakor da bi bila osebna izkaznica tako majhna stvar, da bi se lahko skrila med žepnimi šivi. Nič.

Mož v uniformi je že pristopil k njemu in strogo premeril s očmi suhega in koščatega moža, ki je malo nerodno sedel na usnjatem sedcu, ker ga ni bil vajen. "Osebo izkaznico in potno dovoljenje prosim."

Matevž je še enkrat mrzlično prebrskal žep in od napore se mu je oznojilo čelo. "Nimam. Saj ko sem šel v Gorici na avtoBUS sem jo še imel. Sedaj pa je ni nikjer", ježno je udaril z roko po žepu, vendar to ni moglo pričarati zaželeno izkaznico.

In tako je avtoBUS odpeljal dalje brez Matevža, ki se je še enkrat žalostno ozrl za njim, ko je odšel po cesti proti Trstu, med tem ko je moral on s stražnikom do komisarja v Trzinu.

Matevž Brtoncelj s Proseka ni rad potoval. Še iz prve svetovne vojne, ko je bil tudi vojak pri znanem tržaškem polku "Demoghele", je vedel, kakšen je križ, ko zapusti domači kraj in hočejo za vsakim vogalom vtikati nos v tvoje privatne zadeve ter zahtevajo od tebe nekakšne uradne papirje. Pa ga je njegova hči Mira, ki je poročena v Standeržu, toliko prosila in vabila, da bi prišel knje na obisk, da se je končno odločil. In ko je obral grozdje na brajdi pred hišo ter je mošt postal vino je sklenil, da bo šel na pot.

"Saj je zelo enostavno," so mu dejali sosede, ki so šli večkrat kam na pot. "Tebi, ki imaš izkaznico z dvema črtama, sploh ni potreba nobenega dovoljenja. Čerinom boš pokazal izkaznico, pa te pustijo čez. Taka je postava".

V resnici je bilo tako, Matevž je modroval, ko se je peljal mimo minerskega polja proti Gorici, da se je svet spametoval in da je sedaj potovanje mnogo lažje in enostavnejše kakor pa za njega mladosti.

V Standeržu je bil teden dni. Ni se počutil slabo in ker ni čul druge govorice kot slovensko, bi se mu skoraj zdelo, da ni v Italiji, ako bi ne srečal vsako toliko na koncu vasi karabinerja ali financarja, ki so premraženi iskali toploto poznega jesenskega sonca. Tudi mu je hči Mira pripovedovala o velikih davkih, ki so jih naložili kmetom in o drugih "šikanah" oblasti.

"Saj med vami in nami ni prav za prav nobene razlike, "je dejal včasih hčeri. "Tu ste Slo-

venci in pri nas smo tudi. Tu imate karabinerje, ki vas stražijo, pri nas pa čerine. Oboji nas z enako vno preganjajo. Potem pa še pravijo, da Slovencev ni ali da nas je malo. Greš iz Trsta preko meje na desno, srečaš same Slovence, če kreneš na levo pa prav tako. Kar čez tri države segamo, potem pa imajo še pogum trditi, da so napravili pravično mejo."

Pa se mu je vkljub hčerinu dobri postrežbi že po enem tednu stozilo po domu. V Standeržu je res lepo, ravnina je in bogato polje. Prostrazgled imaš preko mirenškega polja in dalje v Vipavsko dolino, kjer je svoboda; po drugi strani pa lahko gledaš furlansko ravnino. Ljudje so dobri in prijazni. Tudi Soča, bistra hči planin, teče tam v bližini in lahko bi lovil ribe v njej. Toda Matevž se je stozilo po njegovi brajdi in po klopi pred hišo, kjer se je sončil v popoldanskih urah. Tudi po ribolovu mu je bilo dolgočas. Sedaj bo kmalu mlaj in vsi ribiči bodo šli na morje. Ni hotel, da bi ga pogrešali pri velikem ribolovu z njegovo barko in zato se je odpravil.

Iz teh spominov ga je vzbudil komisar, majhen, malo debelusen možakar, ki so se mu svetila lica od "paštešute". Komisar je dolgo škripal s peresom po nekem papirju, preden je dvignil svojo debelo in gladko obrto glavo in se ozrl na Matevža.

"Kako se pišete?"

"Matevž Brtoncelj sem, s Proseka doma," se je glasilo odgovor.

"Hoteli ste preko meje brez dovoljenja, kaj ne? Ali ste tudi vi eden izmed tistih, ki bi šel rad v Titov paradiž?" Da, tako je, saj se vidi na prvi pogled, se je na široko zarežal komisar ter mu pokazal vse svoje zobe.

"Domov sem hotel iti. Dovoljenja pa ni treba, tako so mi rekli in ga tudi za sem nisem imel."

"Zakaj bi ga ne bilo treba, vsakdo, ki gre čez mejo, mora imeti dovoljenje."

Matevž je hotel razložiti svoj položaj, pa mu možičel ni pustil do besede. "Odgovarjajte samo na moja vprašanja. Od kod ste?"

"Saj sem že povedal: s Proseka pri Trstu."

"In kje imate svoje dokumente?"

"Kaj jaz vem. Ko sem šel v Gorico, sem jih imel še pri sebi. Menda so mi padli iz žepa, ali pa jih je nekdo odnesel."

"Kaj ste iskali v Gorici?"

"Hčer imam v Standeržu, pa sem jo šel obiskat. Sedaj pa se vračam zopet domov."

Komisar ga je pogledal pol porogljivo in pol nezaupljivo in se pomembno nasmehnil, češ: "bi me rad nalagal, kaj ne? Poznamo take tiče. Kot nedolžne ovčice se zdijo potem pa, ko jih

izpustimo, švrk čez mejo k Titu. Pa povejte, če ni tako?"

Matevž ga je začudeno pogledal: "Toda gospod komisar, kaj ima to opravka s Titom in z Jugoslavijo? Jaz grem vendar na Prosek in vi ste me ustavili, ker sem izgubil osebno izkaznico."

"Tiho kanjala! Mene ne boste imeli za norca. Vas predobro poznam, ščave."

Tedaj pa je bilo tudi Matevžu dovolj in kri mu je vkipela. "Veste kaj, psovke pa kar zase obdržite. Če ne boste s tem končali, vas bomo Slovenci še enkrat nabunkali, kakor so vas že naši partizani, pa ste menda prehitro pozabili!"

"S partizani boš grozil, čakaj, kanjala, ti že pokažem." Pritisnil je na gumb in prikazala sta se dva orožnika. Nič niso pomagali Matevževi protesti, moral je z njima.

Neznansko dolg je bil Matevžu isti popoldan v policijskim zaporu. Zdelo se mu je, kakor da bi gole in mrke stene širile leden hlad po samotnem prostoru, ki je bil skoraj popolnoma prazen. Samo v enem kotu je stal lesen pograd in na njem raztrgana odeja. Skozi lino pod stropom se je usipal šop žarkov, se dvigal vedno više in više ter končno popolnoma izginil. Počasi se je v celici stemnilo. Zunaj po tlaku je bilo slišati enako merno in umerjene korake. "To bo najbrže straža", si je mislil Matevž, ki mu je ta prazna samota in tišina začela že presežati.

Premišljeval je, zakaj so ga prav za prav zaprli, pa si ni vedel odgovora. Potem mu je prišlo na misel, kar je slišal o trpičenju jetnikov v policijskih zaporih. Spomnil se je, kar mu je pravil Ribičev Lado s Kontovela, ko so mu v Kopru vtikali kvesturini gole noge v škač z vrelo vodo, da so postale polne mehurjev. Potem pa so z drobnimi šibicami topli po opeklinah, da so vse noge otekle. S prva mu Matevž ni hotel verjeti. Ko pa je Lado sezul čevljev in pokazal, da so mu odpadli vsi nohti na nogi, se je lahko prepričal, da ne laže. Kanalje, je zagodrnjal Matevž ob tej misli sam pri sebi.

Po hodniku pri vratih je začel korake "sedaj gredo po mene in me bodo", je pomislil Matevž in po hrbtu ga je hladno obilo. Toda koraki so šli mimo in nekdo je odrinil zapestje pri sedni celici, zopet zaprl vrata in odšel. Spet je nastala tišina.

"Kakšen strahopetec sem", si je očitil Matevž in oštel samega sebe. Koga naj naj bi se bal. Kaj mu pa morejo? Nikogar ni ubil, tudi kradel ni ali koga osleparil. Torej kaj? Spomnil se je, kako je komisar vzrožil, ko mu je omenil partizane. Aha! Tu jih čevljev žuli. Zakaj pa naj bi se sramoval partizanov? Saj je bil tudi njegov sin pri njih in še odlikovan je bil. Naj mu le

V priporočilo

za vpludno in točno postrežbo ter zmerne cene

OBIŠČITE

DAVID'S

na 934 E. 152 St.
Glenview 8287

kjer si boste lahko izbrali iz njih obširne zaloge zlatinno, stenske in zapestne ure, srebrnino, radio aparate in električne predmete.

VABIMO VAS, DA SI OGLEDATE NAŠO TRGOVINO IN SE SEZNANITE Z NAMI

še kaj slabega zine o partizanih, ne bo mu ostal dolžan odgovora. Tudi če ga potem pretepejo, tudi ..."

Matevžu se je zdelo, da je trajala noč najmanj teden dni. Končno pa je le zasnila svetloba skozi linco. Vso noč ni zatisknil očesa in kosti so ga bolele od trdega ležišča, na katerem se je premetaval. Odejo je že zvečer zagnal v stran, ker je začutil, da je polna mrčesa in je rajši odgrnjen trepetal od mraza.

Menda je bilo že proti poldnevju, ko so prišli zopet ponj. Dva orožnika sta ga odklenila in odpeljala v pokrit kamion. Pod platneno streho je bila razpeta mreža iz debele žice, kakor da bi vozili teleta. Skozi neko razpoko bi Matevž lahko pokukal ven in uganil, da ga peljejo nazaj v Gorico.

Zopet so ga pustili čakati, najmanj dve uri pred nekimi vrati, pa ga je orožnik spustil noter. Načeljen možakar, ki je moral po vsem videzu biti inšpektor, se je obrnil izza mize proti njemu: "Vi ste Matevž Brtoncelj?"

"Tako mi pravijo."

"In vi ste razžalili komisarja, ki vas je v Trzinu izpraševal?"

"Jaz, da sem njega razžalil, saj je vendar on rekel meni 'ščavo'. Mene pa ne bo nihče zmerjal, prestar sem že in tudi ne pustim se."

"Tiho! govorite, kadar vas vprašam, in odgovarjajte samo na moja vprašanja. Zakaj ste hoteli skrivati čez mejo?"

"Saj se nisem skrivl. Bil sem vendar v avtoBUSu."

"Tukaj je tako zapisano" je pokazal inšpektor na pisanje, ki je ležalo pred njim.

"To je laž, bil sem v avtoBUSu, vsi so me videli," je protestiral Matevž.

"Uradni spisi nikoli ne lažejo, zapomnite si to. Pazite kaj govorite, sicer vas bom ukazal zapreti zaradi žaljenja oblasti."

Matevžu se je vse to že preneumno zdelo in sklenil je da ne bo rekel več nobene. Saj s taki-

Za cementna dela
KOT PLOČNIKE IN DRIVEWAYS
pokličite
JOHN ZUPANCIC
18220 MARCELLA RD.—KE 4993

Ali kašljate?
Pri nas imamo izborna zdravila, da vam ustavi kašelj in prehlad.
MANDEL DRUG
15702 WATERLOO RD.

LETA NAPREJ V STILU... POSEBNOSTIH
MONCRIEF'S NOVE GRELNE
ENOTE ZA '49 PLIN-OLJE-PREMOG
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

USTANOVLJENO 1908
Zavarovalnico vseh vrst vam točno preskrbi
HAFFNER INSURANCE AGENCY
6106 ST. CLAIR AVENUE

A. GRDINA & SINOVI
Pogrebni zavod
1053 EAST 62nd ST. Henderson 2088
Ambulancijska posluga podnevi in ponoči

BEACH CLEANERS
ČISTILNICA IN POPRAVLJALNICA OBLAČIL
1001 E. 169 ST., nasproti Euclid Beach Trailer Camp.
Okrog vogala od Abady's & Renshaw's KEnmore 0473

Obleke čistimo, zlikamo in popravimo v vaše popolno zadovoljstvo. Tudi predelamo in prekrmojimo opravo. Cene so zmerne. Postrežba vedno prvovrstna. — Se priporočamo.

DAJEMO EAGLE ZNAMKE

SLOVENSKI RADIO PROGRAM
VSAKO NEDELJO POPOLDNE
OD 3.30 DO 4. URE NA RADIO POSTAJAH
WSRS - 1490 in FM - 95.3
FRIGIDAIRE JE DANES NAJBOLJŠI KUP.
Več je Frigidaire ledenic v ameriških hišah, kot katerih drugega izdelka. — Pridite k nam, da vam jih razkažemo.
Poslušajte Lum' n Abner vsako nedeljo zv. ob 10—WGAR
NORTHEAST APPLIANCE & FURNITURE
22530 Lake Shore Blvd. — Jerry Bohinc, lastnik — REDWOOD 2303

mi tepci se pošten in pameten človek sploh ne more razgovarjati. Saj je vendar neumno, da ga že dva dni držimo zaprtega zato, ker je izgubil svojo izkaznico. Morda pa mu jo je celo kdo ukradel in namesto tatu so zaprli njega.

Ozrl se je skozi okno in preko rdečih streh zagledal v daljavi standrejske njive, ki so se grele v soncu. Tedaj si je zaželel, da bi mogel sporočiti hčeri, kako je z njim. Morda si Mira misli, da je oče že doma. V resnici pa je tako blizu nje in vendar tako daleč. Ti preklemani zapor! Inšpektor je zopet dvignil glavo in ga pogledal: "Ali poznate gospo Pavdaž Miro?"

"Seveda jo poznam, moja hči".

Inšpektor je pomignil stražarju pri vratih in ta je stopil ven. Kmalu se je vrnil in z njim je vstopila Mira.

"Oče, tu ste", je hotela hči k njemu, pa je stražnik ni pustil bliže.

"Kako si zvedela zame?"

"Takoj ko ste odšli, smo našli vašo izkaznico. Povsod sem vas iskala, tudi na bloku sem bila, pa so mi povedali, da so vas odgnali nazaj v Gorico. Tukaj so njegovi dokumenti, pustite ga sedaj, da gre z menoj".

Položila je pred inšpektorja

PAPIRAMO IN BARVAMO
Prvovrstno delo, zmerne cene. Pokličite, da vam damo prost proračun.—Se priporočamo.
Geo. Panchur in Sinovi
16603 Waterloo Rd.—KE 2146
Trgovina s stenskim papirjem in barvo.
Wallpaper Steamer for Rent

PETER ROSTAN
449 EAST 158 ST.—KE 0620
PAINTER & DECORATOR
Barvamo zunan in znotraj—v mestu ali izven mesta
Delo vedno prvovrstno in zadovoljivo.
Cene nizke.—Se priporočamo.

HARMONIKE
vseh vrst slovenske in nemške ter kromatične ali klavirske izdelujem in popravljam po zmernih cenah
VSE DELO JE JAMČENO
Se priporočam
ANTON BOHTE
R. D. 2, Clymer, Pa.

Prijatelj's Lekarna
PRESCRIPTION SPECIALISTS
Zastonj pripeljemo na dom
St. Clair Ave., vogal E. 68 St.
ENdicott 4212

LETNA NAPREJ V STILU... POSEBNOSTIH
MONCRIEF'S NOVE GRELNE
ENOTE ZA '49 PLIN-OLJE-PREMOG
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

USTANOVLJENO 1908
Zavarovalnico vseh vrst vam točno preskrbi
HAFFNER INSURANCE AGENCY
6106 ST. CLAIR AVENUE

A. GRDINA & SINOVI
Pogrebni zavod
1053 EAST 62nd ST. Henderson 2088
Ambulancijska posluga podnevi in ponoči

BEACH CLEANERS
ČISTILNICA IN POPRAVLJALNICA OBLAČIL
1001 E. 169 ST., nasproti Euclid Beach Trailer Camp.
Okrog vogala od Abady's & Renshaw's KEnmore 0473

Obleke čistimo, zlikamo in popravimo v vaše popolno zadovoljstvo. Tudi predelamo in prekrmojimo opravo. Cene so zmerne. Postrežba vedno prvovrstna. — Se priporočamo.

DAJEMO EAGLE ZNAMKE

SLOVENSKI RADIO PROGRAM
VSAKO NEDELJO POPOLDNE
OD 3.30 DO 4. URE NA RADIO POSTAJAH
WSRS - 1490 in FM - 95.3
FRIGIDAIRE JE DANES NAJBOLJŠI KUP.
Več je Frigidaire ledenic v ameriških hišah, kot katerih drugega izdelka. — Pridite k nam, da vam jih razkažemo.
Poslušajte Lum' n Abner vsako nedeljo zv. ob 10—WGAR
NORTHEAST APPLIANCE & FURNITURE
22530 Lake Shore Blvd. — Jerry Bohinc, lastnik — REDWOOD 2303

modro knjižico. Matevžu se tišti kos papirja še nikoli ni zdel tako dragocen, kakor pa v tišem trenutku, ko je pomenil zanj zopet svobodo. Počakaj je še, da je podpisal dolg zapisnik in potem so ga izpustili.

"Sedaj pa boste še nekaj dni pri meni, oče, da se malo odpočijete", je dejala Mira, ko sta bila zopet zunaj in ga odpeljala domov.

"Že, že, toda preko meje ne bom šel več tako zlepa", je sklenil Matevž, ki je na svoji koži videl, da se svet ni še prav nič spametoval od prve svetovne vojne sem in da je ponekod ostalo še vse pri starem.

Ali ste naročnik "Enakopravnosti?" Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

Čas pomladanskega snaženja je tu!

Vaše dobre preproge in karpeti so vredni najboljših čistilnih poslug. Olepšajte vaš dom—naj se vaše preproge svetijo. Zadovoljivo, prvovrstno delo vam napravijo naši eksperti.

Za točno poslugo pokličite in pridemo iskati ter nazaj pripeljemo.
Family Rug & Carpet Cleaning Co.
10315 UNION AVE. BRoadway 4500

SVETEK FUNERAL HOME
AUGUST F. SVETEK
Pogrebni zavod
478 East 152nd St. Tel. IVanhoe 2016
Bolniški avto na razpolago

Domači mali oglasnik

GOSTILNA
GOOD TIME CAFE
9413 ST. CLAIR AVE.
VICTOR IN ANKA HOCEVAR
Za kozarec dobre pive, žganja ali vina in okusen prigrizek, obiščite našo gostilno. Serviramo kočko pečeno in steak vsaki dan.
Imamo odprto tudi ob nedeljah popoldne.

HECKER TAVERN
John Sustaršič in Frank Hribar
1194 EAST 71st ST.
ENdicott 9779
pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek.
Odprto do 2:30 zjutraj

Three Corner Cafe
1194 EAST 71st St.
Frank Baraga in John Levstik, lastnika
Izvrstno pivo — vino — žganje in okusen prigrizek.
Pri nas dobite vedno dobro
Se priporočamo

DANICA'S CAFE
Vogal E. 169 St. in Groveswood Ave.
Danica in Joe Hrvatin
Priporočamo se za obisk.
Fine pljaka in prijetna družba.

GAY INN
Frank in Emily Svigel
6933 ST. CLAIR AVE.
Fino pivo, vino in žganje, ter okusen prigrizek. — Za prijetno družbo obiščite nas.

CVETLIČARNE
SLOVENSKA CVETLIČARNA
Jelercic Florists
15302 WATERLOO RD.
IVanhoe 0195
Imamo še nekaj pravih naglenov in več vrst vrtnic.

RAZNO
CITY-WIDE DRY CLEANING
5807 WHITE AVE.—16005 WATERLOO RD.
Obleke ukrojimo, popravimo, čistimo in zlikamo. Čistimo tudi preproge. Pridemo iskati in nazaj pripeljemo. Pokličite
— KE 1920

OGLAŠAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

Superior Body & Paint Co.
Popravimo ogrodje in fenderje. Prvovrstno delo.
Frank Cvelbar
6605 ST. CLAIR AVE.—EN 1633

Rich Body Shop
1078 E. 64 St.
HENDERSON 9231
FRANK RICH, lastnik
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.
KUPUJEMO IN PRODAJAMO RABLJENE AVTE

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:
JOHN RENKO
1016 E. 76th St.
UT 1-6888

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:
JOHN STEBLAJ
775 East 236 St.
REdwood 4457

Za newburško okrožje:
FRANK RENKO
11101 Revere Ave.
DIamond 8029

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini praktciralo in se izsillo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je
DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprto od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

BEFORE

YOU BORROW
TO BUY A HOME

GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS

The Cleveland Trust Company
FOUNDED 1854
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

TRETJA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Ivana Aleksejeviča so razorožili, mu prebrskali po žepih; odgnali so ga s trga. Na raznih krajih so odvezali orožje in prijemali komuniste. V zagati zraven ograjene trgovske hiše je zaporedoma tresnilo pet ali šest strel, ubili so komuniste strojničarja, ki ni oddal strojničarja, ki ni oddal strojničarja.

Ta čas pa je Štokman krčevito jecljal, ves mrliško bled, z rožnato sokrvo, ki se mu je mehurala na ustnicah, se za hip zibal, ko je stal na igralni mizici, potlej pa je še mogel izkričati, ko je napel zadnje, zapuščajče ga moči in preostanek volje:

— ... Zapeljali so vas v zmoto! ... Izdajalci ... bodo sebi prisluzili oproščenje, nove oficirske zvezde ... Toda komunisti bo živeli! ... Tovariši! ... Spametujte se! ...

In še enkrat je rdečearmejec, ki je stal zraven Voronovskega, pritisnil puško k rami. Drugi strel je Štokmana prevrnil nazaj in ga zavallil v mize rdečearmejec pod noge. Na mizo je mladostno skočil eden izmed Serdobčanov, širokousten možki s ploščnatimi zobmi in obrazom, razjedenim od koz, in preglušljivo zavpil:

— Tukaj smo slišali dosti preraznih obetov, toda vse to, dragi tovariši, je gola laž in grožnja. Prekopienil se je ta bradat govornik in leži, toda psu — pasja smrt! Smrt komunistom — sovražnikom delovnih kmetov! Povem vam, tovariši, dragi vojaki, da imamo zdaj odprte oči. Vemo, nad koga moramo iti! Da postavim, kaj so nam pravili v volškem srežu? Enakost, bratstvo narodov! Vite, kaj so govedzali sleparski komunisti ... Kaj pa smo zares dobili? Ljudozrstvo, dragi bratci moji! Tako mi je moj ata poslal poročilo in solzno pismo in piše: nezasišani ropi se gode pri belem dnevu! Povrh tega so v mojemu atu vse žito pobrali in malin pouzmal, ali je taka postavila razglašena za delovne kmete? Če so si moji starši v trudu in znoju ta malinček napravili, ali to vas vprašam — to potlej ni rop in ljudozrstvo komunistov? Pobiti jih je treba, da ne bo ne duha ne sluha po njih!

Govornik ni mogel dokončati govora. Od zahoda sta v trg Hó-prsko ustje diroma prihajali dve konjeniški uporniški stotniji, po južnem pobočju obdonskega gričevja se je spuščala kom zaska pehota, v varstvu polustotnije je prijezdil s poveljstvom komandir šeste uporniške posebne brigade praporščak Bogatirjov.

In ravno tedaj se je iz oblaka, ki je priplaval od vzhoda, usul dež in nekje za Donom nad Hoprom se je razpotegnilo zamolklo bobnenje grama.

Serdobski polk se je začel urno urejati, stopati v dvorede. In no se je s klanca pokazala poveljstvena konjeniška skupina Bogatirjova, je nekdanji štabni stotnik Voronovskij s poveljujočim glasom, kakor ga dotlej rdečearmejeci še niso slišali, in z grgranjem v grlu zarjul:

— Po-o-olk! Mirrrrrr-no-o-ooo!

Grigorij Melchov je pet dni preživel v Tatarskem, ta čas je posejal sebi in tašči nekaj deset žita, potlej pa se je začel, ko je prišel iz stotnije od domotožja upadli in zausiljeni

Pantelej Prokofjevič, pripravljati na odhod v svojo edinico, ki je še zmeraj stala pri Čiru. Kudinov mu je v skrivnem pisnu sporočil, da so se začela pogajanja s poveljstvom serdobskega polka, in ga prosil, naj se odpravi in prevzame poveljništvo nad divizijo.

Ta dan se je Grigorij nameril oditi v Karginsko. Opoldne je odgnal k Donu pred odhodom napajat konja in, ko je stopal nizdol proti vodi, ki je narasla prav do verej v plotovih, je zagledal Aksinjo. Ali se je Grigoriju samo zdelo ali je resnično namenoma mečkala, lenobno natakala vodo in ga očakovala, toda Grigorij je nehoti pospešil korak in v kratkem trenutku, dokler ni prišel prav pred Aksinjo, je prebežala mimo njega svetla jata otožnih spominov.

Aksinja se je ob glasu korakov ozrla, na obrazu se ji je začrtalo — prav gotovo hlinjeno — začudenje, toda veselje nad srečanjem in davna bolečina sta jo izdali. Zasmejala se je s kaj tesnobnim, zbeganim nasmehom, ki je tako malo pristal njenemu ponosnemu obrazu, da je Grigoriju od pomilovanja in ljubezni zatrepalo srce. Zabolala ga je žalost, prevzeli so ga spomini, ki so privreli, pa je pridržal konja in dejal:

— Pozdravljena Aksinja draga!

— Pozdravljen.

V tistem Aksinjinem glasu so zapeli otenki najbolj nasprotujočih si čustev — začudenja, ljubkovanja, bridkobe ...

— Midva že dolgo nisva govorila.

— Dolgo.

— Se tvoj glas sem že pozabil ...

— Hitro!

— Kaj je to hitro?

Grigorij je držal za brzdo konja, ki je silil proti njemu. Aksinja je sklonila glavo, s kaveljčkom droga lovila ročo vedrice, pa je ni in ni mogla natakati. Trenutek sta stala molče. Nad njunima glavama je šviste preletela krehlječeva samica, kakor bi jo ustrelil s lokom. V obrov se je zaletaval in nenasično obližoval modrikaste plošče apnenca. Po povodnji, ki je preplavila gozd, so se čredili belogrivi valci. Veter je nosil predrobecno vodno pršenje, ostri vonj z Dona, ki se je v mogočnem veloletku gnal v niže kraje.

Grigorij se je z Aksinjinem obraza ozrl po Donu. Jagnedi, vrbe pa so bile okosmatinjene s cvetjem — z deviškimi uhančki — in so se bohotno kodričale nad vodo kakor rahli, prerahli čudovito zeleni oblaki. Malo zvozljen in z grenčino v glasu je Grigorij vprašal:

— Kako? ... Kaj se niti pogovoriti nimava več o čem? —

Kaj pa molčiš?

Toda Aksinji je uspelo, da se je ovladala na odrevenem obrazu ji niti mišica ni več trepetala, ko je odvrnila:

— Midva sva se svoje, kaže, že pomenila ...

— Nikar no?

— Pa je le bržkone tako!

Drevec pač samo enkrat na leto cveti ...

— Pa misliš, da je najino že odcevelo?

— Kaj ni?

— Tako je vse nekam čudno ... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

... — Grigorij je spustil konja

imam že odrasčena, pa tudi sam sem že na pol osivel, bog ve, koliko let je že leglo med nama v prepad ... Pa le še zmeraj mislim nate. V sanjah te gledam in te imam rad vse do tega dne. Kadar pa pomislim nate, se začnem spominjati, kako sva živela pri Listnikih ... kako sva se ljubila ... in od teh spominov ... Druge kratki, če se domisliš svojega življenja, se ozreš in zazdi se ti kakor prazen žep, obrnjen navzven ...

— Jaz tudi ... Jaz moram tudi iti ... Zaklepetla sva se.

Aksinja je odločno dvignila vedrico, položila na usločeno grivino drogu roke, pokrite s pomladansko zagorelostjo, in že krenila v breg, a se mahoma obrnila s licem proti Grigoriju in obraz ji je komaj opazno obarvala rahla mladostna rdečica.

— Ampak najina ljubezen se je menda ravno tule, pri temle pristanu tudi začela, Grigorij. Še veš? Tisti dan so kozake odpravljali v zbirališča, — je spregovorila, se nasmehnila in v močnejšem glasu so ji zavvenili radostni pripevi.

— Vse vem!

Grigorij je odgnal konja na dvorišče in ga postavil k jaslam. Pantelej Prokofjevič, ki zastran tega, da bi pospremlil Grigorija, ni bil že zarana odrinil na vlako, je stopil izpod kolnice in pobaral:

— No, ali jo boš že kmalu mahnil? Ali naj dam konju zobi?

— Kam naj jo mahnem? — Grigorij se je zmedeno ozrl po očetu.

— Križana gora! V Kargine vendar.

— Zdaj ne pojdem!

— Kako to?

— I, tako ... premislil sem se ... — Grigorij si je obližnil ustnice, opečene od notranjega žara, in ošinil z očmi nebo. — Oblači se, nemara bo dež, kaj pa se mi je treba namakati po dežju?

— Sile ni, — je pritrdil starec, a ni verjel Grigoriju, ker ga je bil nekaj minut prej z govejega dvorišča videl z Aksinjo, ko sta klepetala na pristanu.

— "Je že spet začel brenčati, — je strahoma pomislil starec. — Spet sta si najbrž nekaj z Natalijo navzkriž ... E, hudobca vedi, kaj je s tem Griškom! In po kom se je vrgel tak babji Grebor? Menda ne po meni?"

Pantelej Prokofjevič je nehal s sekiro otesavati brezov tramič za oplen, se ozrl po upognjenem hrbtu odhajajočega sinu, naglo pobrskal po spominu, se domislil, kakšen je bil v mladosti, in uganil: "Po meni, hudisti! Če ni prekosil očeta, pasji rep! Premikastiti bi ga bilo treba, da ne bo na novo začel mešati Aksinji glavo, da ne bo zanašal zgage v družino. Ampak kako naj ga nabutam?"

Rose Frank in sinova

POSEBNOST!

Ženske visoke čevlje

z nizkimi petami in ovčjo podlogo za pošiljke v staro domovino.

Običajna cena \$8.95

SEDAJ \$6.50

Pri nas tudi dobite primeren popust pri nakupu čevljev za pošiljke v staro domovino.

Vsak terek dobite dvojne Eagle znamke

MLADENKA V PREPIRU ZAKLALA OČETA

SEATTLE, 23. marca. — Mrliški oglednik John Brill je danes izjavil, da je neka 17 let stara dijakinja srednje šole zaklala svojega očeta v prepiru radi prijatelja.

Mladenka Jean Minnekar si je dala izpuliti nekaj zobov in na poti domov je dvakrat padla v nezavest. Oče ji je svetoval, naj popije malo vina, češ da ji bo pomagalo. Radi tega se je razvil prepir, v teku katerega je oče kritiziral mladenkinega prijatelja in žalil tako njo kot njeno mater.

Dijakinja je najprej udarila očeta s steklenico po glavi. Mati jo je hotela ustaviti, toda med tem je že mladenka pograbila kuhinjski nož in zaklala očeta.

Mlado morilko so odpeljali v okrožno bolnišnico na opazovanje.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

SMREKAR HARDWARE

6112 ST. CLAIR AVE.

HE 5479

Pripeljemo na dom

POSEBNOST!

Ženske visoke čevlje

z nizkimi petami in ovčjo podlogo za pošiljke v staro domovino.

Običajna cena \$8.95

SEDAJ \$6.50

Pri nas tudi dobite primeren popust pri nakupu čevljev za pošiljke v staro domovino.

Vsak terek dobite dvojne Eagle znamke

MLADENKA V PREPIRU ZAKLALA OČETA

SEATTLE, 23. marca. — Mrliški oglednik John Brill je danes izjavil, da je neka 17 let stara dijakinja srednje šole zaklala svojega očeta v prepiru radi prijatelja.

Mladenka Jean Minnekar si je dala izpuliti nekaj zobov in na poti domov je dvakrat padla v nezavest. Oče ji je svetoval, naj popije malo vina, češ da ji bo pomagalo. Radi tega se je razvil prepir, v teku katerega je oče kritiziral mladenkinega prijatelja in žalil tako njo kot njeno mater.

Dijakinja je najprej udarila očeta s steklenico po glavi. Mati jo je hotela ustaviti, toda med tem je že mladenka pograbila kuhinjski nož in zaklala očeta.

Mlado morilko so odpeljali v okrožno bolnišnico na opazovanje.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

SMREKAR HARDWARE

6112 ST. CLAIR AVE.

HE 5479

Pripeljemo na dom

DVA IZ VASI

(Nadaljevanje s 3. strani)

trupla, zleknjena na zemlji nagljena na zidove, na vrata, pred hleve.

"Pobili so jih, vse so pobili", se mu je zasvetilo in v divji želji, da najde vsaj eno živo bitje, je tekkel dalje.

Tekel je med pogorelimi hišami, med mrličmi, razmetanimi gredami, ki so še vedno gorele, po okenskem steklu in opeki, preko mlakuž krvi, po pogorišču, na katerem je izginilo vse, vse.

Nato se mu je zdelo, da je naletel na nekaj hiš, ki še niso zgorele.

"Mogoče je tu kdo ostal pri življenju", je pomislil in stekel v hišo številka 61.

Ustavil se je sredi sobe in videl:

Stari Anton je sedel na trinožniku s knjigo v roki in z zasirjeno krvjo na plešasti glavi. Njegova nevesta je ležala za vrati z izrezanimi očmi in z ubitim otrokom v naročju, Antonova žena Tonka pa pri ognjišču s kosom olupljenega krompirja v rokah. Zraven nje sin Ivan, a tam v zibelki dete z majhno luknjo na vratu.

"Nož, nož, dete, nož", je zajekal Josip in brez uma zbežal ven.

Tekel je še dalje in dalje z edino željo, da izgine iz vasi, da pobegne, da izgine, spotikal se je ob mrličih, ob gredah, ob razbitih dosih pohištva in noro ponavljal:

"Nož, dete, nož."

Pritekel je k hiši številka 20 in se naglo ustavil.

Hiša je bila vsa v plamenih, žarela kot peč, okrog nje so bili

NAZNANILO!

Vsem prijateljem in znancem naznanjam, da sem prevzela slovensko gostilno

ROSE CAFE

1301 E. 54th STREET

AND MARQUETTE

kjer bom zopet postregla z vsemi najboljimi pijačami in jedili. Postrežba točna in prvovrstna.

Vsak petek in soboto igra izvrstna Nick Spinova godba.

Se priporoča lastnica

Rose Frank in sinova

POSEBNOST!

Ženske visoke čevlje

z nizkimi petami in ovčjo podlogo za pošiljke v staro domovino.

Običajna cena \$8.95

SEDAJ \$6.50

Pri nas tudi dobite primeren popust pri nakupu čevljev za pošiljke v staro domovino.

Vsak terek dobite dvojne Eagle znamke

MLADENKA V PREPIRU ZAKLALA OČETA

SEATTLE, 23. marca. — Mrliški oglednik John Brill je danes izjavil, da je neka 17 let stara dijakinja srednje šole zaklala svojega očeta v prepiru radi prijatelja.

Mladenka Jean Minnekar si je dala izpuliti nekaj zobov in na poti domov je dvakrat padla v nezavest. Oče ji je svetoval, naj popije malo vina, češ da ji bo pomagalo. Radi tega se je razvil prepir, v teku katerega je oče kritiziral mladenkinega prijatelja in žalil tako njo kot njeno mater.

Dijakinja je najprej udarila očeta s steklenico po glavi. Mati jo je hotela ustaviti, toda med tem je že mladenka pograbila kuhinjski nož in zaklala očeta.

Mlado morilko so odpeljali v okrožno bolnišnico na opazovanje.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

SMREKAR HARDWARE

6112 ST. CLAIR AVE.

HE 5479

Pripeljemo na dom

POSEBNOST!

Ženske visoke čevlje

z nizkimi petami in ovčjo podlogo za pošiljke v staro domovino.

Običajna cena \$8.95

SEDAJ \$6.50

Pri nas tudi dobite primeren popust pri nakupu čevljev za pošiljke v staro domovino.

Vsak terek dobite dvojne Eagle znamke

MLADENKA V PREPIRU ZAKLALA OČETA

SEATTLE, 23. marca. — Mrliški oglednik John Brill je danes izjavil, da je neka 17 let stara dijakinja srednje šole zaklala svojega očeta v prepiru radi prijatelja.

Mladenka Jean Minnekar si je dala izpuliti nekaj zobov in na poti domov je dvakrat padla v nezavest. Oče ji je svetoval, naj popije malo vina, češ da ji bo pomagalo. Radi tega se je razvil prepir, v teku katerega je oče kritiziral mladenkinega prijatelja in žalil tako njo kot njeno mater.

Dijakinja je najprej udarila očeta s steklenico po glavi. Mati jo je hotela ustaviti, toda med tem je že mladenka pograbila kuhinjski nož in zaklala očeta.

Mlado morilko so odpeljali v okrožno bolnišnico na opazovanje.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

SMREKAR HARDWARE

6112 ST. CLAIR AVE.

HE 5479

Pripeljemo na dom

NAPRODAJ

BUICK CONVERTIBLE

55,000 prvotnih prevoženih milj; radio, grelec. Črne barve.

\$1195

1764 Radnor Ave., YE 1520

Pontiac 1948 Station Wagon

Hydromatic, 5100 milj; radio, grelec, undercoating; maroon barve. Kupljen v juliju 1948, en lastnik; v izvrstnem stanju. \$2300.

FA 0960

DODGE 1948

Town sedan; radio, grelec, umetno prezačenje; takjerji z belimi stenami. \$1895.

CANNING & CLANCY
14401 Euclid Ave. — GL 5300

1938 G.M.C.

1½ tonski truck v prvovrstnem stanju. Primeren za prevažanje vsakovrstnih stvari. Ima dober motor.

Pokličite

ME 7616

1942 FORD

1½ tonski dump truck, 2-speed axle. Grelec in dodatni tajer. V izvrstnem stanju. Se mora prodati. Dajte ponudbo.

HE 3066

BUNGALOW S 8 SOBAMI

dvojna lota; 2 kopalnici, zamrežen porč; primerno za dohodek donasajoče posestvo. Prazna lota je primerna za parkanje avtov. Blizu trgovin.

18424 Windward Ave., od E. 185 St.
IV 7277

POZOR, G.I.'S

\$8,000 — polovico duplexa na 14103 Rainbow-Triskett Park. 5 sob, 3 spodaj, 2 spalnice in kopalnica zgoraj; nanovo dekorirana. Takoj \$1900, ostalo po \$48 mesečno.

WI 3792

Blizu

John Marshall High šole
Lota 40x175 z vsemi izboljšavami (plačane). \$800. Na odplačila, če tako želite.

AC 4836

D 1 - D 2 - C 2

Grocerija in mesnica; novo poslopje 40x42, stanovanje zgoraj. 3¼ akra zemlje. Izborni prostor. Sprejme se v zameno majhno farmo ali mestno posestvo in nekaj gotovine.

Pokličite

UL 1-22

SNPJ NEWS AND COMMENTS

J. F. Fiolit

Comrades Meeting

Distribution of the prizes awarded the members in the Eastern Invitational, brought out a good response to our March meeting. President Edward Grum was right in the groove, speeding the meeting to a speedy conclusion. Sick reports for Hermine Legan, medical report for Mary Nowakowski, passed for payment. The lodge voted a \$5 donation to the Red Cross. The news of the passing away of Sister Josephine Mocnik, president of Napredne Slovenke, was a shock to those present. In memory of Sister Mocnik, an active SNPJ worker, the lodge voted \$10 contribution to the Stretomycin fund. Canceled members were Roy Hoyt and the little Hoyts, who resid in Phoenix, Ariz. Communication from Alma Zagar, Circle No. 2 was read, thanking the lodge for their contribution also a letter of thanks from Tony Sekula, for the ad in the National bowling booklet.

Bowling

The prize awards received were distributed by our efficient treasurer Pauline Ross. The Comrade members did rather well in the Eastern, especially in the Women's Doubles, where the first five included four Comrade couples. Bringing home the bacon were Helen Grum and Pauline Spik, Doubles Champs of the ladies division. Hail to the winners! The forthcoming National was discussed. Members present made up one men and three ladies teams, with another team in the making. The group voted to pay the team entry fees and use the balance of the money left in the bowling fund for transportation expense for those going. Pauline Ross has all the information regarding train time. If you are going be sure to send in your hotel reservation.

General

A note from the Kerzes from out Chardon way, looking forward to a very active season.

A note from Chuck and Marge Tushar announcing the arrival of Michael Kelley. Also one from Emma and Joe Gutosky telling of their treasure, Joanne.

Not to forget Joe and Rosella Prawdzik who recently had another youngster. Congratulations to all!

Sister Josie Zak's articles on her recent trip to Europe are being read with much interest. Her recent speech at the last Cleveland Federation meeting

was very much enjoyed by everyone.

Sister Josephine Mocnik

A very active SNPJer has passed away. Sister Josephine Mocnik, former member of the Supreme Board, President of Napredne Slovenke, active in the Women's Progressive movement, with Ivan Cankar, Glasbena Matica and many others, was laid to rest last Friday. The immense throng that paid their last respect and the many floral pieces were a tribute to her popularity. Glasbena Matica also Zarja sang at the funeral parlor.

Sister Mocnik will be missed by everyone. To her family we extend our sincere sympathy in their bereavement.

SNPJ Singing Chorus

The first business meeting of the SNPJ Singing Chorus was called last week and resulted in the election of Pauline Ross as president, Carl Saminich, vice-president and Sister Josephine Tratnik as secretary-treasurer. It was voted that members contribute a nominal sum per month as dues. June 25th date at the National Home was chosen for a social affair; Pauline Spik was to check up on the orchestra. More details later.

ENGAGED

Mr. and Mrs. Louis Ferfolia, 320 Stevens Blvd., Willoughby, Ohio, announce the engagement of their daughter Mary Vodopivec, to Mr. William Frank, son of Mrs. Frances Frank, 19505 Chickasaw Avenue. Miss Vodopivec is a graduate of Collinwood High School and Mr. Frank is formerly of Strabane, Pa.

Discussion Groups Formed

Training sessions for volunteer leaders of Great Books Discussion Groups, now entering their fourth year of activity, in which 2,500 Greater Clevelanders are expected to enroll next fall, will open Wednesday, April 6, at the Cleveland Public Library.

Any organization, school, library, church, corporation or union is eligible to have a group, according to L. Quincy Mumford, assistant director of the Library and chairman of the Great Books Planning Committee. The only requirement is that such groups furnish two leaders who will enroll for the ten training classes, which will be under the direction of John P. Barden, Dean, School of General Studies, Cleveland College.

ENAKOPRAVNOST
6231 St. Clair Avenue
Henderson 5311-12

ENGLISH SECTION

FRIDAY
MARCH 25, 1949

OPENS DENTAL OFFICE

Edward M. Merhar, nephew of Mrs. Frances Perencevich, 1374 East 40 Street, has opened his dental office at 11009 Clifton Blvd. in University Heights.

HEALTH EDUCATION

A new film file catalog covering all films owned by members of the Cleveland Health Council has been issued by the Cleveland Health Museum. These films are available for use to groups upon request. The catalog was prepared under the sponsorship of the Health Education Committee of the Health Council. For a list of the films, arranged according to subject, call the Division of Health, MA 4600, Extension 524.

Visual education includes all learning in which seeing is involved. The Cleveland Health Museum specializes in the use of visual aids. Many of this institution's facilities are available for loan. Portable exhibits, photos, charts, motion pictures, film-strips, books and pamphlets, dealing with a wide range of health topics are loaned free to Museum members and for a small rental fee to non-members. "Tone," a new letter of Museum activities is printed eight times a year.

The Cleveland Health Museum is open seven days a week; weekdays 9 to 5; Wednesday 9 a. m. to 10 p. m.; Sundays 2 to 6 p. m. Admission is always free. Guided tours, film showings and the use of the lecture hall may be arranged for through the Museum receptionist. Just telephone RA 0606!

Films and other visual aids may also be borrowed from Ohio Department of Health, Columbus, Ohio; Visual Education Department, Cleveland Board of Education, 2064 Stearns Road, Cleveland 6, Ohio, and the Cleveland Dairy Council, 4900 Euclid Avenue.

X-Ray Facts

Remember, free chest X-rays are now available to the public at these locations: May Company—10 a. m. to 5:30 p. m.; Richman Brothers, 736 Euclid Avenue—10 a. m. to 5:30 p. m.; McCrory's, 500 Euclid Avenue—9:30 a. m. to 5:30 p. m.; Standard Drug, Hanna Building—9 a. m. to 5 p. m. Two X-ray machines will be in operation at the Sportsmen's Show at the Public Auditorium, March 18th through the 27th. Join the 85,000 Clevelanders who already have had their X-rays. Check your chest—Make sure you're safe from T. B.

Births

Mr. and Mrs. Frank Fabian of Sylvia Avenue are announcing the birth of a baby girl born on March 13th. Mother is the former Pauline Koss.

Mr. and Mrs. Louis and Frances Arko, 1095 Addison Road, became the proud parents of a baby boy born on March 17th. Mr. and Mrs. Frank Arko of 981 Addison Road are grandparents for the eleventh time. Grandparents for the sixth time are the well known Mr. and Mrs. Frank Zakrajsek of 6016 St. Clair Avenue.

The birth of their first child, a baby boy, is being announced by Mr. and Mrs. James and Jean Perchan of 705 East 131 Street. Mother is the daughter of Mr. and Mrs. Martin Zugel, 6308 Carl Avenue, who are grandparents for the second time. Congratulations!

RETURNS TO PANAMA

In Cleveland for a month, were Mr. and Mrs. Robert William, who were visiting parents Mr. and Mrs. James Prelogar of 1137 East 172 Street. Both Mr. and Mrs. William were in Panama for the past three years, and this was their first visit home since they left for Panama to work with the government. Mrs. William has now returned to her work. Mr. William is attending further studies in Georgia.

IN CLEVELAND

Mrs. Johana Kluchar and Mrs. Mary Lunka of Johnstown, Pa., were visiting friends in Cleveland this week. They were guests at the home of Mr. and Mrs. Joseph Somrak of 1171 East 58 Street.

VISITOR

In Cleveland, visiting her aunt Mrs. Rose Mihcic, 7114 St. Clair Avenue, whom she hadn't seen for 23 years, is Miss Angela Majerle of Brooklyn, New York. This is her first visit to Cleveland.

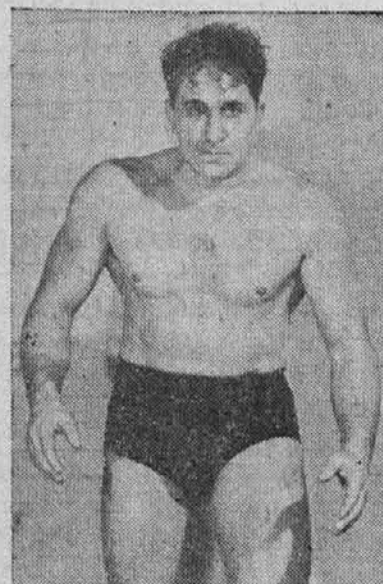
B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028
SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR
Expert Repairing on all Makes of Radios
Tubes, Radios, Rec. Players
All Work Guaranteed

SPARTANS DANCE TOMORROW

Lodge Spartans No. 576 SNPJ is sponsoring a dance at the Slovene National Home on St. Clair Avenue tomorrow, Saturday, March 26th. Music will be furnished by the popular Sokach-Habat Tunemixers. Everyone is cordially invited to attend.

'NATURE BOY' RETURNS TO ARMORY

Fred Bozie

"Nature Boy," Buddy Rogers, had been signed by Promoter Jack Ganson to meet the winner of last week's wrestling main event. Rogers takes on more than enough when he tangles with Bruns at the Central Armory next Tuesday evening, March 29th.

Bozie has been looking for a partner in a tag team match. He has finally decided Wagner as his man and has teamed with him to take on the Cleveland mat favorite, Dr. Ed Meske and Karol Krauser.

Making his first appearance on the Cleveland mat this season is Billy Darnell with Frank Sinatra.

Big Pole Kowalski opens the wrestling card when he meets Wild Bill Zim Zim.

AT LAURICH'S 15601 HOLMES AVE.

you get home made sausages, sandwich meat, steaks and chops at any time

NOTICE

You can pay Gas, Water, Electric and Telephone bills every day at the office of:

Mihaljevich Bros. Company
6424 ST. CLAIR AVENUE
With our Special Money Orders you can pay all other bills, such as doctors, hospitals, rents, stores, etc. Office hours: 9 a. m. to 6 p. m.

JOSEPHINE and DOLORES HOMOVEC

Dolores Beauty Salon

1167 EAST 74th STREET

(Between Superior and St. Clair Ave.)

SPECIAL INTRODUCTORY OFFER

THE LATEST IN PERMANENT WAVING

With Prices Beginning at Only \$4.95 and up

WITH EVERY \$8.50 PERMANENT WAVE—A FREE REVLON ELECTRICAL MANICURE

Phone: UT 1-7243

Open Evenings

Straight From Washington

By Stephen M. Young
Congressman at Large—Ohio

WASHINGTON, D. C.—Our national debt has been tremendously increased. How could it be otherwise during a terrible war for survival followed by a cold war with expenditures for national defense exceeding fifteen billion dollars per year? Unless this cold war becomes a shooting war, we should be able to effect a balanced budget, and then accomplish a slight annual reduction in the national debt. Don't let anyone tell you our financial predicament is bad. Business is not over-burdened by taxes paid for carrying on the affairs of our country. The price so paid is well spent for the privilege of living in this land and reaping the benefits of being an American.

British taxes are much higher. Take a family of man, wife and two children—with an income of \$4,000. In England they would pay an income tax of \$720. Income taxes paid are more than three times heavier in Britain than in the United States. Indirect taxes on drinks, cigarettes, luxuries, and corporate taxes are much higher there.

Government Doctors?

At this time, no legislative proposal to provide socialized medicine is being considered in the Congress, nor is there any likelihood that such a proposal will be considered within the near future.

It should be possible to provide improved health facilities and medical services by Federal aid without adopting any socialistic principle of making the doctors employees of the government. President Truman asked the last Congress for a national health program. Senator Taft and others, then in the majority, did nothing. Senator

Taft evidently considers good health socialistic.

Glorified?

Ohio Congressmen Breen and Wagner were discussing the hard work they were doing for constituents. Breen said, "If Flo Ziegfeld were alive, he would consider me the world's most glorified errand boy." Wagner rejoined, "Well, look at these letters from job-seekers, I am the most glorified employment agency."

More "Operation Dixie"

Drastically amending the Administration rent control proposal in the House of Representatives, tearing holes in this bill, while due in part to "Operation Dixie," was also caused by the fact that rent control officials were too often unfitted for their jobs and arrogant and ineffective in dealing with property owners and tenants. Of all Federal agencies, admittedly this is the worst administered. A number of OPA administrators and rent control officers were bad public servants. Some were automobile dealers, jobless during the war years, who sought and secured jobs they proved unqualified to fill.

In addition, many citizens were victims of hardships and injustices perpetrated by officials and employees of this agency. They then wrote their Congressmen. Form letters from pressure groups carry little weight. Letters from individual, sincerely written in their own way, help a Congressman. Such letters are persuasive. They cause Congressmen to stop—look—listen.

VISIT NEW
TINO MODIC'S CAFE
6030 St. Clair Ave.
EN. 9691
You Are Always Welcome

RAIMOR STUDIOS

Formerly Bukovnik's
762 EAST 185th ST. — IV 1166
WEDDINGS - PORTRAITS
CANDIDS

Charles & Olga Slapnik
FLORISTS
Beautiful Bouquets, Corsages, Wreaths,
Potted Plants and Flowers for all
Occasions
6026 ST. CLAIR AVE.
EX. 2134

SEDMAK Moving and Storage

also
Light Expressing
1024 EAST 174th ST.
KE 6580

SAFE or SORRY?
It's a daily occurrence to hear the fire department go by. Guard yourself from sudden loss by fire. Bank your cash in a Savings Account and your valuables in a Safety Deposit Box.
Member Federal Deposit Insurance Corporation
6131 ST. CLAIR
15619 WATERLOO
3496 E. 93 ST.
Broadway 6666
3 OFFICES

GRAND OPENING BILL'S BAR

14704 St. Clair Avenue

Music by Pete Srnick Artists WADC
SATURDAY, MARCH 26th
BEER — WINE — LIQUOR

FOR AN EVENING OF JOY AND FUN VISIT BILL'S BAR
BILL SIRCA, Prop.

SPARTANS' DANCE

(Lodge No. 576 SNPJ)

SATURDAY, MARCH 26, 1949
Slovene National Home, St. Clair Ave.

MUSIC BY
Sokach-Habat Tunemixers
ADMISSION 75c

DANCE

sponsored by

BRANCH 48
SANS

SUNDAY, March 27, 1949

SLOVENE WORKMEN'S HOME,
Waterloo Road

MUSIC BY
LOU TREBAR'S ORCHESTRA
ADMISSION 75c